

e-novičke

maj–junij 2014

Dragi bralci, pred vami je letošnja peta, tokrat dvojna številka e-Novičk Andragoškega centra Slovenije. Najobsežnejša številka do sedaj prinaša novice iz vseh vetrov. e-Novičke bodo v dvojni poletni številki izšle avgusta, po tem pa bodo z vami spet vsak mesec.

Prijetno branje vam želim in sproščujoče poletne dni, Nevenka Kocijančič, izvršna urednica e-Novičk

VSEBINA

Domače novičke	3–6
Predstavite vašo izobraževalno ponudbo na spletni strani KAM PO ZNANJE	3
Delavnica o retoriki in javnem nastopanju v Novem mestu	3
Delavnica o pripravi e-učnih gradiv in učnih pripomočkov v Kamniku	4
Delavnica o reševanju konfliktnih situacij v skupinah odraslih v Novi Gorici	4
Ekspertne zunanje evalvacije	5
PIAAC Slovenija	6–8
Zbiranje podatkov v projektu PIAAC od marca do decembra 2014	6
Priprava študij in analiz	7
Mednarodno usposabljanje za obdelavo baze podatkov PIAAC	7
PIAAC in kazalniki za spremljanje napredka 2020	8
Teden vseživljenjskega učenja 2014	9–14
Gostovanje razstave Tedna vseživljenjskega učenja	9
TVU 2014 smo slovesno odprli v Slovenj Gradcu	9
Priznanja za promocijo učenja in znanja odraslih za leto 2013	10
Letošnji andragoški kolokvij je bil mejnik v evropskem projektu	10
Učenje v skupnosti za osebno in skupno dobro	11
'Z roko v roki' se da	12
O potencialih	13
Povabilo na predavanje o pasteh čezmejnega (spletnega) nakupovanja	13
Mednarodno sodelovanje	14–21
V pripravi je nova evropska platforma za izobraževanje odraslih	14
Nekaj utrinkov z otvoritve globalne konference OCWC 2014	15
Mednarodna konferenca Grundtvig projekta European InfoNet Adult Education III	15
Promocija Evropskega programa za učenje odraslih	16
Sodelovanje 'neevropskih programskih' držav v programu Erasmus+	17
Mednarodni andragoški simpozij posvečen profesionalizaciji andragoških delavcev	17
Parada učenja 2014	18
Dejavnosti sodelovalnega učenja na Nizozemskem	19
Kaj so povedali nosilci list za Evropske volitve?	19
Novo obdobje delovnih skupin pri Evropski komisiji: 2014–2015	20
Pomembne publikacije	21–22
Staranje v Sloveniji	21
Izšla je publikacija To je Slovenija – naše prvo desetletje v EU	21
Iz drugih virov	22–29
Izšla je prva številka glasila ESREA Newsletter v letu 2014	22
Posvet o gibanju Znaš, nauči drugega	22

Izšla je prva letošnja številka glasila UIL Nexus	23
Projekt CINAGE	23
Deveta številka novic v projektu ForAge	24
Izšla je druga številka InfoNet Newsletter	24
Izšla je druga dvojna številka glasila 20 minut v letu 2014	25
Statistični podatki – osnovnošolsko in srednješolsko izobraževanje odraslih	25
Izšlo je prvo glasilo GNLC	26
Izšla je druga letošnja številka glasila ADEES	27
Uspešno izvedena konferenca v organizaciji ZLUS	27
Predlog osmih priporočil EK za Slovenijo v 2014	28
ICAE je imenoval novo generalno sekretarko	28
Kotiček je vaš	29–43
Kaj so v Sloveniji študijski krožki in kdo so študenti?	29
Kako smo gradili kakovost v ŠCRM / GSŠRM Kamnik	30
Ali je radovednost res ubila mačko?	31
Je namen prostovoljstva učenje?.....	31
Obisk ekološke kmetije	32
Slovenska UTŽO je postala ustanovna članica Evropskega združenja DANET	33
Otvoritev razstave likovnih skupin Društva U3	33
Študijski krožek Preplet.....	34
Šestdeset študentov in visokošolskih učiteljev obiskalo ljubljansko UTŽO	35
Predstavitev najstarejše socialno naselje na svetu za člane študijskega krožka	35
Uspešno izvedena delavnica Učenje za življenje	35
'Delni študij' – še huje kot 'izredni'	36
Člani žalske UTŽO učili šolarje joge, peke kruha, zeliščarstva, fotografiranja in tehnik slikanja	37
Skupaj smo zasnovali čezmejni zemljevid tematskih poti na območju Brd, Kanala, Nove Gorice in Gorice	38
Posvet Ljubljana, urbani prostor in aspiracije starejših.....	38
Plod delavnic ustvarjalnega pisanja je publikacija Pišem	39
Končano usposabljanje mentorjev specialistov	40
O projektu Prostovoljno delo starejših.....	40
Znaš, nauči drugega – medgeneracijsko učenje v parih.....	41
Ljudska univerza Krško obeležila 55-letnico.....	41
Zaključili smo projekt Z menoj po mojem mestu	42
Ne prezrite	43–44
Zaključen je rok za Ključni ukrep 2 – KA2	43
Potrjen je program Evropa za državljane za obdobje 2014–2020	43
Posveti, konference	44–45
Knjižnica ACS	45–46
Uporabljene kratice	47–48

Založnik: Andragoški center Slovenije, Šmartinska 134a, 1000 Ljubljana | Izvršna urednica: Nevenka Kocijančič (T: 01 5842 595, E: nevenka.kocijancic@acs.si) | Odgovorna urednica: mag. Zvonka Pangerc Pahernik (T: 01 5842 567, E: zvonka.pangerc@acs.si) | Drugi člani uredniškega odbora: mag. Andrej Sotošek, direktor ACS, dr. Tanja Možina, mag. Tanja Vilič Klenovšek in mag. Margerita Zagmajster | Jezikovni pregled: Nevenka Kocijančič | Računalniška postavitev: Nevenka Kocijančič | Korektori: Erika Brenk, mag. Zvonka Pangerc Pahernik | Oblikovanje: Larisa Hercog

ISSN 1855-5942 | Številke je mogoče prebrati na: <http://www.acs.si/e-novicke>.

Izdajo glasila e-Novičke denarno omogoča Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti.

Predstavite vašo izobraževalno ponudbo na spletni strani KAM PO ZNANJE

Andragoški center Slovenije (ACS) vabi izvajalce izobraževanja odraslih k objavi izobraževalne ponudbe za odrasle za šolsko leto 2014/2015 na spletni strani KAM PO ZNANJE - Pregled ponudbe izobraževanja odraslih (<http://pregled.acs.si>). S spletno stranjo že vrsto let informiramo najširšo in strokovno javnost o ponudbi formalnega in neformalnega izobraževanja in učenja odraslih.

V preteklem šolskem letu je svojo izobraževalno ponudbo na spletni strani predstavilo 245 raznovrstnih ustanov, ki so objavile preko 4.300 izobraževalnih programov s področja formalnega, zlasti pa neformalnega izobraževanja in učenja odraslih. Prevladovala so jezikovna in računalniška izobraževanja, bogata pa je bila tudi ponudba vsebin s področja osebnostne rasti, poslovnih ved ter komunikacijskih znanj in spretnosti.

Na voljo sta dva načina prijave, in sicer prek:

- [spletnih obrazcev](#) (za dostop do spletnih obrazcev se je potrebno na spletni strani [registrirati](#)) ali
- [tiskanih obrazcev](#).

Prijave bodo potekale **do konca junija**, dopolnitve in posodobitve objavljenih podatkov pa bodo možne tudi med letom. Spletna objava izobraževalne ponudbe je brezplačna.

Več informacij je na voljo na spletnem naslovu <http://pregled.acs.si/prijava>.

Vljudno vabljeni k objavi.

Erika Brenk (erika.brenk@acs.si), ACS

Delavnica o retoriki in javnem nastopanju v Novem mestu

Konec meseca marca smo za zaključeno skupino 17 strokovnih delavcev in notranjih predavateljev Razvojno izobraževalnega centra Novo mesto (RIC Novo mesto) izpeljali delavnico z naslovom *Retorika in javno nastopanje – ogledalo naše poslovnosti*.

Predavateljica je bila zunanja sodelavka ACS, *Irena Potočar Papež*. Njen glavni namen je bil, pripraviti udeležence na bolj suveren in profesionalen nastop in s tem izboljšati njihovo izpostavljanje v javnosti.

Udeleženci so se med usposabljanjem seznanili z veščinami javnega nastopanja, spoznali značilnosti besednega in nebesednega sporočanja ter različne načine obvladovanja treme pred javnim nastopanjem.

Kar 95 odstotkov udeležencev je bilo s podanimi vsebinami zelo zadovoljnih ali zadovoljnih, vseh jim je bilo, ker so bili ves čas dejavni. V evalvacijskih vprašalnikih so napisali, da so bile vsebine toliko bolj zanimive, ker so bile podkrepjene s praktičnimi primeri. Predavateljico so zelo pohvalili, doživeli so jo kot zelo dinamično osebo, z veliko pozitivne energije, ki jih je znala ves čas povezovati in skrbeti za to, da so se vsi v skupini počutili dobro.

Organizatorju izobraževanja, ACS, so se zahvalili za priložnost, ki smo jim jo omogočili. Napisali so, da si podobnih usposabljanj in spopolnjevanj želijo tudi v prihodnje.

Mag. Zdenka Birman Forjanič (zdenka.birman.forjanic@acs.si), ACS

Delavnica o pripravi e-učnih gradiv in učnih pripomočkov v Kamniku

28. in 29. marca 2014 smo za zaključeno skupino učiteljev iz Gimnazije in srednje šole Rudolfa Maistra Kamnik (GSŠRM Kamnik) uspešno izpeljali 16-urno delavnico *Priprava e-učnih gradiv in učnih pripomočkov*. Delavnice se je udeležilo 13 učiteljev, izvajala sta jo zunanja sodelavca ACS, dr. Suzana Turk Strmšek in Radovan Krajnc.

Udeleženci so se seznanili s samostojnim učenjem, učenjem na daljavo in e-učenjem, spoznali so zakonitosti priprave e-učnega gradiva, ki so ga drugi dan usposabljanja s pomočjo programa eXe tudi sami pripravili.

Z izpeljano delavnico so bili zelo zadovoljni, dinamika teoretičnih podlag in dodanih izkušenj obeh predavateljev je bila po njihovem mnenju odlična, ravno prav je bilo aktivnega dela.

Z obema predavateljema so bili zelo zadovoljni, ena udeleženka je napisala, da se je po dolgem času udeležila izobraževanja, za katerega bi si želela, da bi še kar trajalo, brez težav bi zdržala še dan ali dva in reševala konkretne primere.

Mag. Zdenka Birman Forjanič (zdenka.birman.forjanic@acs.si), ACS

Delavnica o reševanju konfliktnih situacij v skupinah odraslih v Novi Gorici

Za zaključeno skupino 15 strokovnih delavcev in zunanjih predavateljev iz Ljudske univerze Nova Gorica (LUNG) smo 7. in 8. maja 2014 izpeljali delavnico *Reševanje konfliktnih situacij v skupini odraslih udeležencev*.

Izobraževanje odraslih je področje, pri katerem se vsi, ki se z njim ukvarjamo, srečujemo z udeleženci, ki imajo različne cilje, vrednote in interese, kar je sicer normalen pojav, vendar pa lahko prav ta različnost privede tudi do konfliktnih situacij. Nastalim konfliktom se težko izognemo, lahko pa razvijemo določene sposobnosti obvladovanja konfliktov in prepričanje, da je razreševanje le-teh mogoče. V nasprotnem primeru lahko konflikti stresno vplivajo na naše zasebno in delovno življenje. K uresničevanju teh ciljev je v 16-urni delavnici sledila tudi predavateljica Sandra Bohinec Gorjak, zunanja sodelavka ACS.

Večina udeležencev je bila s samo izpeljavo in podanimi vsebinami zelo zadovoljna ali zadovoljna, razmerje med praktičnim in teoretičnim delom pa so ocenili kot ustrezno. Všeč so jim bile metode dela, ki jih je uporabljala predavateljica. Ves čas je prepletala teorijo s prakso, vključevala veliko samostojnega dela, dela v parih in skupini, tako da so bili udeleženci nenehno dejavni. Zato ne preseneča, da so bili z njo zelo zadovoljni, ocenili so jo kot osebnostno in strokovno izpopolnjeno, srčno in iskreno predavateljico, z veliko pozitivne energije.

ACS so se zahvalili za dva lepa dneva, nekateri so med samim usposabljanjem spoznali, da se bodo morali za osebni razvoj zelo truditi. So pa zadovoljni, ker so dobili vpogled v teorijo in opravili ravno pravo mero praktičnega dela, da so spoznali, kako s tem nadaljevati v prihodnje.

Mag. Zdenka Birman Forjanič (zdenka.birman.forjanic@acs.si), ACS

Ekspertne zunanje evalvacije

Na ACS bomo v letu 2014 že tretjič izpeljali **ekspertne zunanje evalvacije v izobraževanju odraslih**, ki bodo dopolnile procese notranjega presojanja kakovosti oz. samoevalvacije v izobraževalnih organizacijah. Na ta način bodo organizacije pridobile zunanjo povratno informacijo o kakovosti dela na izbranih področjih, vključno s priporočili za nadaljnji razvoj. Tudi letos bodo ekspertne zunanje evalvacije obravnavale **dve področji kakovosti**, in sicer notranji sistem presojanja in razvijanja kakovosti ter podporo udeležencem pri izobraževanju.

V letošnjo izvedbo so **vključene tri organizacije**, ki so bile izbrane na javnem povabilu k sodelovanju:

- Zasavska ljudska univerza Trbovlje,
- Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj,
- Center za dopisno izobraževanje Univerzum.

Ekspertne zunanje evalvacije bodo izvedle [ekspertne zunanje evalvatorice](#), ki so izkušnje pridobile že v pilotni izvedbi v letu 2012, lani pa jih tudi nadgradile.

Prvo srečanje za izobraževalne organizacije smo izvedli **22. maja 2014**, kjer smo se pogovorili o izhodiščih, namenu in poteku ekspertne zunanje evalvacije. Obravnavali smo obe področji kakovosti in

merila, ki bodo predmet zunanje evalvacije. Posebno pozornost smo namenili vodilu za pripravo samoocene kakovosti izobraževalne organizacije. Organizacije bodo samoocene kakovosti pripravile do avgusta 2014. V jeseni bomo izvedli **dodatno spopolnjevanje za ekspertne zunanje evalvatorice**, nato pa bo sledila sama izvedba ekspertnih zunanjih evalvacij.

Več o ekspertni zunanji evalvaciji si lahko preberete na [spletni strani EZE](#).

Aleksandra Radojc (aleksandra.radojc@acs.si), ACS

PIAAC SLOVENIJA

Zbiranje podatkov v projektu PIAAC od marca do decembra 2014

V okviru raziskave *Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih (Programme for International Assessment of Adult Competences – PIAAC)* zdaj že tretji mesec poteka anketiranje odraslih v starosti od 16 do 65 let na območju celotne Slovenije. Izvaja ga okoli 40 usposobljenih in pooblaščenih zunanjih sodelavcev ACS. Podatke bomo zbirali do decembra 2014 oziroma dokler ne bomo anketirali 5.000 odraslih.

Zavedamo se, da je za sodelovanje odraslih v projektu ključnega pomena tudi to, da so dobro in pravilno obveščeni o pomenu in ciljih projekta za Slovenijo. Z namenom obveščanja in informiranja najširše javnosti o projektu PIAAC je bila v sodelovanju z Nacionalno koordinacijo PIAAC, ki deluje na Ministrstvu za izobraževanje, znanost in šport (MIZŠ), organizirana [novinarska konferenca](#) (na fotografiji). Sklical jo je minister dr. Jernej Pikalo, 18. marca 2014, udeležili pa so se je resorni ministri za delo, kulturo, kmetijstvo, infrastrukturo in prostor ter državna sekretarka na ministrstvu za notranje zadeve in predstavnica direktorata za zdravstveno varstvo. Široka podpora resornih ministrov in njihovih predstavnikov nacionalnemu projektu PIAAC je odmevala tudi v številnih javnih medijih (TV Odmevi, Delo, Večer, itd).

Strokovno javnost informiramo o projektu ob različnih priložnostih. Nazadnje je podrobneje spregovorila o vlogi projekta PIAAC *Elvira Šušmelj*, v. d. generalne direktorice Direktorata za srednje in višje šolstvo ter izobraževanje odraslih, na zaključni konferenci triletnega projekta *Razvoj pismenosti ter ugotavljanje in priznavanje neformalnega učenja od 2011 do 2014*, ki je bila 20. marca 2014 v Ljubljani. Zaključne konference z naslovom *Razvijamo temeljne zmožnosti odraslih in odkrivamo skrito znanje*, se je udeležilo več kot 150 izobraževalcev odraslih, načrtovalcev politike in udeležencev v izobraževanju odraslih.

Strokovno javnost obveščamo o poteku projekta prek kratkih prispevkov v e-Novicah, prispevkov v strokovnih domačih in tujih revijah ter prek projektne spletne strani: <http://piaac.acs.si>.

Mag. Estera Možina (ester.mozina@acs.si), ACS

Priprava študij in analiz

Izvedba glavne raziskave in zbiranje podatkov na terenu je le ena od nalog v okviru projekta, v katerem sodeluje konzorcij partnerskih ustanov (ACS, Statistični urad RS – SURS ter Univerza v Ljubljani z Ekonomsko fakulteto, Fakulteto za družbene vede in Filozofsko fakulteto – FF). V konzorciju PIAAC v Sloveniji deluje skupina 25 raziskovalcev, ki je že v letu 2013 pričela pripravljati teoretske podlage za tematske študije in analize. Raziskovalci delajo na skupaj desetih različnih tematskih študijah, ki bodo služile za aplikacijo

pridobljenih rezultatov za priporočila za načrtovalce politik, za razvoj in nadgradnjo priporočil za nadaljnji razvoj programov izobraževanja, za oblikovanje nacionalnih kazalnikov za spremljanje napredka področja z vidika mednarodnih primerjav. Glede na tematike študij bodo načrtovane analize omogočile pripravo priporočil za načrtovalce politik z več vidikov, in sicer:

- vključevanja v vseživljenjsko učenje,
- zahtev delovnih mest,
- predlogov za odpravljanje neusklajenosti izobraževalne politike in politike trga dela,
- predlogov za povečanje usklajenosti aktivne politike zaposlovanja, skladnega regionalnega razvoja in razvoja podeželja z izobraževalno politiko, vključno z IKT.

Skupina petih raziskovalcev iz konzorcija se je v maju 2014 v Pragi udeležila usposabljanja za uporabo baz podatkov PIAAC, ki ga organizira mednarodni konzorcij. Več o tem lahko preberete v nadaljevanju.

Mag. Estera Možina (ester.mozina@acs.si), ACS

Mednarodno usposabljanje za obdelavo baze podatkov PIAAC

Med 13. in 15. majem 2014 smo se nekateri sodelavci raziskave PIAAC udeležili mednarodnega usposabljanja za analizo baze podatkov PIAAC v Pragi. Usposabljanje je organiziralo češko Ministrstvo za izobraževanje, Center za mednarodno sodelovanje v izobraževanju v sodelovanju z Uradom za testiranje v izobraževanju (Educational Testing Service – ETS) in mednarodnim inštitutom IERI. Vodil ga je ugledni mednarodni strokovnjak *dr. Eugenio Gonzales*, ki sodeluje pri raziskavah PISA in TIMSS.

Srečanja se je udeležilo 28 udeležencev iz osmih držav (Avstralija, Avstrija, Češka, Finska, Francija, Norveška, Slovaška in Slovenija). Namenjeno je bilo raziskovalcem, ki sodelujejo v projektu PIAAC in pri

delu potrebujejo ogrodje, ki presega zgolj deskriptivne vidike in omogoča kompleksnejše ter poglobljene analize podatkov. Delo je temeljilo na konkretnih temah/problematikah, ki smo jih izbrali udeleženci.

Temeljni cilji delavnice so bili:

- seznaniti udeležence s kompleksno bazo podatkov, ki jo zagotovi raziskava PIAAC, in z možnostmi za obdelavo podatkov;
- približati strukturo metodologije in mednarodnega ocenjevanja (merjenja kompetenc);
- predstavitev programske opreme, ki omogoča statistične izračune in analizo kompleksnejših podatkov raziskave PIAAC;
- usposobiti udeležence za uporabo kompleksne podatkovne strukture in delo z drugimi programskimi opremami.

Posebna pozornost je bila namenjena pregledu nad celotno bazo podatkov PIAAC, analizi metodološkega inštrumentarija, načinu vzorčenja in opredelitvi značilnosti vzorca pri interpretaciji podatkov, uporabi metode za analizo podatkov IDB, evalvaciji statističnih značilnosti vzorca in dela z odvisnimi in neodvisnimi vzorci in kompozitnimi statistikami ter izvedbi želene obdelave podatkov glede na interes posameznih raziskovalcev.

Dr. Eugenio Gonzales, sodelavec [raziskovalnega inštituta IERI](#), je predstavil pomen postopkov vzorčenja v raziskavi in kako ti vplivajo na pogoje analize in interpretacijo baze podatkov PIAAC.

Udeleženci smo se seznanili tudi s posebnimi orodji, ki so izdelana posebej za analizo baze PIAAC in raziskovalcem olajšajo delo, ter se posvetovali o bolj specifičnih vprašanjih.

Mag. Jasmina Mirčeva (jasmina.mirceva@acs.si), dr. Petra Javrh (petra.javrh@acs.si), ACS

PIAAC in kazalniki za spremljanje napredka 2020

Evropska komisija (EK) podpira izvajanje raziskave PIAAC v državah članicah tudi denarno. Imenovala je posebno ekspertno delovno skupino za kompetence odraslih (Expert Group on Adult Skills), ki deluje v okviru Stalne skupine za kazalnike in ciljne vrednosti, namenjene spremljanju napredka v izobraževanju in usposabljanju (Standing Group on Indicators and Benchmarks). V delovno skupino so kot predstavniki članic imenovani strokovnjaki s področja izobraževanja in usposabljanja (Slovenijo predstavlja mag. Estera Možina).

Delovna skupina se bo sestajala do poletja 2014, njena naloga pa je, da pripravi strokovne podlage za razvoj kazalnikov s področja kompetenc odraslih na podlagi baz podatkov PIAAC. V okviru programa Izobraževanje in usposabljanje 2020 je predlaganih 9 novih kazalnikov za spremljanje napredka, med njimi tudi nov kazalnik za kompetence odraslih.

Mag. Estera Možina (ester.mozina@acs.si), ACS

TEDEN VSEŽIVLJENJSKEGA UČENJA 2014

Gostovanje razstave Tedna vseživljenjskega učenja

Razstava Tedna vseživljenjskega učenja (TVU) [Praznik učenja](#) je v zadnjih dveh mesecih gostovala na več prizoriščih:

- Regijsko študijsko središče Celje, koordinator TVU, je maja organiziral postavitve v nakupovalnem središču Citycenter v Celju (na fotografiji). Tam je potekala promocija vseživljenjskega učenja in predstavitev partnerskih organizacij, ki jih je Regijsko študijsko središče povežalo v TVU;
- nekaj razstavnih panojev smo prikazali tudi na 18. andragoškem kolokviju, ki ga je v svojih prostorih 29. maja 2014 gostilo MIZŠ;
- ves mesec junij je razstava na ogled v prostorih Centra za poslovno usposabljanje pri Gospodarski zbornici Slovenije.

Napovedujemo pa že naslednje prizorišče, kjer si boste lahko ogledali predstavitvene panoje: od sredine avgusta do sredine septembra bo razstavo gostil Unesco klub Cerklje ob 20. obletnici občine Cerklje na Gorenjskem. Vabljeni!

Erika Brenk (erika.brenk@acs.si), ACS

TVU 2014 smo slovesno odprli v Slovenj Gradcu

Odprtje TVU smo leta 2006 prvič prenesli iz Ljubljane na lokalno raven z željo, da festival učenja še bolj približamo najširši javnosti. Prvič so slovesnost gostili na Jesenicah, zatem v Postojni, Mariboru, Novem mestu, Radečah, Žalcu, Murski Soboti in v Novi Gorici.

Lanska izkušnja s slovenjegraško Parado učenja (PU) ter večletno uspešno sodelovanje z MOCISom, Centrom za izobraževanje odraslih Slovenj Gradec, sta porodila zamisel, da nacionalno odprtje TVU 2014 izpeljemo na Koroškem. MOCIS je skupaj s številnimi parterji v četrtek, 8. maja, praznovanju učenja namenil ves dan. Ob 11. uri so na Trgu svobode govorci, med njimi župan, *Andrej Čas*, ter državni sekretar na MIZŠ, *Aljuš Pertinač*, odprli slovenjegraško PU (na fotografiji), ki je potekala vse tja do poznih popoldanskih ur.

Ob 12. uri so se udeleženci preselili v Kulturni dom na dvourno slovesnost, kjer je bilo podeljenih pet novih priznanj za promocijo učenja in znanja odraslih. Program, ki ga je spretno povezovala *Barbara Polutnik Brusnik*, pa so sestavljali tudi nagovori gostiteljev in gostov. S širino in neposrednostjo svojega nastopa je še posebej navdušil *prof. dr. Radovan Stanislav Pejovnik* (na fotografiji) iz Slovenske nacionalne komisije za Unesco, častne pokroviteljice TVU 2014. Prireditev so oplemenitili glasbeni nastopi Mešanega pevskega zbora MISMOMI Gimnazije – ŠC

Slovenj Gradec pod vodstvom *Almire Rogina* ter *Tria Rogina*. Več o prireditvi, ki je v dvorano privabila okrog 300 udeležencev, s PU pa jih nagovorila še mnogo več, si lahko ogledate [na spletni strani odprtja](#) ter na [FB strani TVU](#), kaj več pa bomo skupaj z MOCIS objavili v drugi izdaji TVU novičk. Za zdaj naj sklenemo z ugotovitvijo, da so nas Slovenjegraščani z njihovo pregovorno gostoljubnostjo in bogatim programom preprosto navdušili.

Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Priznanja za promocijo učenja in znanja odraslih za leto 2013

[Priznanja](#) podeljujemo predvsem z namenom, da bi izpostavili dobre učence in učitelje. Iz populacije izluščimo posameznike, skupine in organizacije, ki z učenjem, ali s spodbujanjem učenja, doprinašajo k osebni rasti in razvoju skupnosti. Te ambasadorje učenja, kot jih tudi imenujemo, posnamemo, pripravimo njihove portrete, njihovo življenje in dejanja v kar najboljšem zaporedju ničel in enic zamrznemo v času in jih tako lahko postavimo na ogled najširši javnosti, od njih oddaljeni v času in prostoru.

Ekipa, ki portrete pripravlja, ni prva, ki to energijo nagrajencev začuti. Najprej jih mora opaziti nekdo, ki jih prijavi na razpis. Izmed prijavljenih [komisija](#) izbere pet dobitnikov. Za leto 2013 so to [Marija Imperl](#) iz Radeč, [Jasmina Levičar](#) iz Prevorja, [Mirjana Šibanc](#) iz Velenja, [Študijski krožek Med zgodovino in sodobnostjo](#) iz Tolmina in [Kolektor Group d.o.o.](#) iz Idrije.

Šele zatem lahko začnemo odgovorno delo snovanja zgodbe in, verjemite, iz petnih žil se trudimo, da bi čarovnijo, ki jo premorejo nagrajenci, prenesli v večnost s portreti. Najprej zato, da bi izkazali spoštovanje nagrajencem samim, pa tudi zato, da bi z njihovim zgledom v gledalcih vzbudili željo po učenju in delovanju ter ponudili dokaze, da znanje in povezovanje z ljudmi spreminja življenje na bolje. Vas zanima kako? Naj vas prepriča animacijski video [Kaj obenem ...?](#)

Vabimo vas, da raziščete vaše okolje in nas opozorite na posameznike, skupine in organizacije, ki bi jih veljalo pokazati. In učite se od naših ambasadorjev. Učite se na kakršen koli način. Pomaga.

Darijan Novak (darijan.novak@acs.si), ACS

Letošnji andragoški kolokvij je bil mejnik v evropskem projektu

Širše ozadje 18. andragoškega kolokvija je projekt [Uresničevanje prenovljenega Evropskega programa za učenje odraslih 2012–2014 \(EPOU\) v Sloveniji](#), v katerem smo lani in letos izpeljali [Parado učenja – dneve učečih se skupnosti](#), poskusno opredelili [učečo se skupnost](#) ter izdelali [štiri video-publikacije](#). Vse tri skupine projektnih dejavnosti so bile na kolokviju predstavljene.

O omizju, na katerem so se zbrali soustvarjalci videa [Z roko v roki](#) (na fotografiji), smo s tematiko učečih se skupnosti zaokrožili video-produkcijo primerov zgledne prakse slovenskega izobraževanja odraslih. Film [Priložnosti so!](#) predstavlja implementacije programa za usposabljanje brezposelnih, ki temeljijo na partnerstvih zainteresiranih deležnikov na lokalni ravni. Film [Stkane zgodbe](#) je pripoved o zagotavljanju priložnosti odraslim, da razvijejo temeljne zmožnosti, znanja ter oblike pismenosti na podežlju pa tudi o

krepitvi medgeneracijskega sodelovanja in partnerstev na lokalni ravni. Video [Svetovanje za znanje](#) poudarja pomen zagotavljanja vsestranskih in lahko dostopnih sistemov informiranja in svetovanja ter vrednotenja neformalnega in priložnostnega učenja. Vsi štirje filmi s številnimi primeri, pogosto temelječimi na dobitnikih priznanj za promocijo učenja in znanja, so povezani z nastajanjem sredin, kjer so strokovna prizadevanja presežena s partnerstvi, medosebnimi in večgeneracijskimi odnosi, trajnostno naravnanim sodelovanjem in drugimi vidiki, ki dajejo slutiti, da gre za začetke drugačne kulture bivanja. V konceptualni zasnovi kolokvija smo jo poimenovali s sloganom *Življenje kot učenje*. Dozdajšnje izpeljave *Parad učenja – dnevo učečih se skupnosti* so ta razvoj le še podprle in vse kaže, da ga bodo tudi v prihodnje utrjevale.

V letu 2015 (če bo EK naš predlog projekta potrdila) bomo prešli na nove vsebine, povezane s pospeševanjem temeljnih zmožnosti odraslih. Tudi te bomo podprli z video-govorico. Več o tem boste izvedeli proti koncu leta.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Učenje v skupnosti za osebno in skupno dobro

Tema osrednjega strokovnega dogodka [TVU 2014](#), ki ga je ACS uspešno izvedel 29. maja 2014 v veliki dvorani MIZŠ, je bila *Učeče se skupnosti – praksa, pojmovanje, potenciali*. Program je povezovala mag. Zvonka Pangerc Pahernik, vodja promocijskega in informacijskega središča na ACS. Nastopilo je šest plenarnih govorcev in štirinajst sodelujočih v dveh omizjih – eni z daljšimi, drugi s krajšimi prispevki. Srečanje sta odprla *Boštjan Rozman Zgonc*, vodja Sektorja za višje šolstvo in izobraževanje odraslih na MIZŠ, in mag. *Andrej Sotošek*, direktor ACS.

V treh vsebinskih sklopih smo se dotaknili vprašanj, kaj so učeče se skupnosti, kako se kažejo, zakaj se oblikujejo in kaj je njihov namen. Za uvod je bil premierno predvajan film z naslovom [Z roko v roki – Učenje v skupnosti za osebno in skupno dobro](#) s posebnim poudarkom na predstavitvi skupnostnega učenja, ki smo ga zasnovali v promocijskem in informacijskem središču ACS, *Slavica Borka Kucler* in *Ajda Turk*, zunanji sodelavki ACS, pa sta napisali še scenarij. Predstavitvi filma je sledila okrogla miza, ki jo je vodila *Ajda Turk*, na njej pa so nekateri sooblikovalci filma s pronicljivimi izjavami in predanostjo svojemu delu predstavili svoje poglede in razpravljali z udeleženci.

Teoretične poglede na opredelitev in pojavne oblike učečih se skupnosti sta predstavila dr. *Zoran Jelenc* (Andragoško društvo Slovenije – ADS) in dr. *Nevenka Bogataj* (ACS). V tretji sklop izzivov in potencialov za razvoj učečih se skupnosti nas je popeljal *Darijan Novak* (ACS) z informacijami o položaju Slovenije v

raziskavi Evropski kazalniki vseživljenjskega učenja – ELLI ([The ELLI Index Europe 2010. ELLI European Lifelong Learning Indicators. Making Lifelong Learning Tangible](#)). Izsledke raziskave o izobraževanju starejših v urbanih in ruralnih skupnostih sta povzeli dr. Sonja Kump in dr. Sabina Jelenc Krašovec (FF Univerze v Ljubljani). Kot zadnja plenarna govorka nas je navdušila dr. Anica Mikuš Kos, ki je z nami delila nekaj navdihujočih spoznanj svoje dolgoletne prakse o pomenu prostovoljstva za spodbujanje skupnostnega učenja medgeneracijskega sodelovanja ter razvijanja kakovosti življenja v lokalni skupnosti. V zaključnem omizju (na fotografiji) smo prisluhnili nekaterim nosilcem [PU](#) ter se dotaknili morebitne vloge teh dogodkov pri spodbujanju razvoja učečih se skupnosti.

Dogodka se je udeležilo nekaj več kot 70 udeležencev iz različnih izobraževalnih in državnih ustanov, ki so pohvalili tako vsebinsko kot organizacijsko izvedbo dogodka. Na [spletni strani kolokvija](#) najdete program, prispevke, avdio posnetke in fotografske utrinke z dogodka.

Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS

'Z roko v roki' se da

Prvi sklop 18. andragoškega kolokvija smo pričeli s premierno projekcijo filma [Z roko v roki – Učenje v skupnosti za osebno in skupno dobro](#). Za vse je bil to poživljajoč trenutek – spoznati tiste dobre prakse v Sloveniji, ki delujejo kot prave učeče se skupnosti. V Radovljici in Črnomlju skupnost pripomore k vključevanju posameznikov – mladih, priseljencev, v socialno okolje, medtem ko v Solčavi in Radečah posamezniki tvorijo skupnost, ki s skupnim učenjem tvorijo uspešne projekte in zgodbe, ki so prepoznane navzven.

Projekciji je sledilo omizje z nekaterimi protagonisti filma. Slišali smo, kako je prišlo do zasnove filma, kaj so značilnosti holistične pedagogike, zakaj so mladi »izjemni ljudje z izjemnimi talenti« in na kakšen način se sami vključujejo v lokalne aktivnosti. Beseda je tekla tudi o pomenu stika z naravo in študijskih krožkih kot načinu povezovanja ljudi v lokalni skupnosti. V nadaljevanju je sledila razprava z udeleženci kolokvija, ki so podali pobude, mnenja, vprašanja, ki se dotikajo učenja v skupnosti.

Kakšen mora biti posameznik, ki zna združiti ljudi, ideje, da lahko pride do rezultatov in udejanjanja idej, ki nastanejo v skupnosti? To je bilo vprašanje, s katerim smo udeležence pospremili v prvi odmor kolokvija.

Celotni prispevek si lahko preberete [tukaj](#).

Ajda Turk (ajda.turk@acs.si), zunanja sodelavka ACS

O potencialih

V tretjem sklopu *Potenciali* smo nastopili: *Darijan Novak*, *dr. Sonja Kump* in *dr. Sabina Jelenc Krašovec*, *dr. Anica Mikuš Kos* ter organizatorji PU, ki so v omizju predstavili dogajanja na različnih prizoriščih po Sloveniji.

Sam sem želel v kratki predstavitvi (*Izhod v sili poišči na kraju samem*) opozoriti na slabe rezultate Slovenije v raziskavi Evropski kazalniki vseživljenjskega učenja – ELLI (*The ELLI Index Europe 2010. ELLI European Lifelong Learning Indicators. Making Lifelong Learning Tangible*) prav na področju učenja za sožitje v skupnostih. Naša vrednost znaša 35,48, kar pomeni 17. mesto v EU. Med najslabšimi v Evropi smo na področju tolerance, zaupanja in odprtosti ter po udeležbi v dejavnem državljanstvu.

Profesorici *Sonja Kump* in *Sabina Jelenc Krašovec* sta v prispevku z naslovom *Izobraževanje starejših v urbanih in ruralnih skupnostih* predstavili raziskovalni projekt *Oskrba starejših v skupnosti v Sloveniji*. Navajam le nekaj predlogov, ki sta jih nanizali ob koncu:

- izobraževanja starejših ne smemo pojmovati kot strošek temveč kot možnost vplivanja na blaginjo skupnosti,
- potrebno je upoštevati učne potrebe starejših,
- lokalne skupnosti bi morale prevzeti odgovornost za zagotavljanje možnosti izobraževanja starejših,
- ponuditi je treba bolj raznolike in dostopne možnosti izobraževanja, ki naj bi bile blizu doma. In še in še.

Dr. Anica Mikuš Kos iz Slovenske filantropije je z nami delila svoje osebno razmišljanje o učenju in znanju. Še vedno se uči pri svojih skoraj osemdesetih letih. Uči se od vnukov, skupnosti, interneta, izobraževalnih oddaj. Do znanja ima erotični odnos, ki je krasota sama po sebi in ni le kognitivna, ampak tudi emocionalna in psihosocialna kategorija. Znanje lahko pomaga ljudem v stiski, zato meni, da ga vse premalo ponujamo kot obliko pomoči.

Darijan Novak (darijan.novak@acs.si), ACS

Povabilo na predavanje o pasteh čezmejnega (spletnega) nakupovanja

ACS in [Evropski potrošniški center](#) (EPC), ki deluje v okviru Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ter letos sodeluje v [TVU](#), vas vabita na predavanje *Čezmejno (spletno) nakupovanje – od težave do rešitve*, ki bo v četrtek, **19. junija 2014**, med 10. in 12. uro v seminarski sobi ACS (2. nadstropje), Šmartinska 134 a, v Ljubljani.

EPC Slovenija je od leta 2006 del evropske mreže ECC net, ki deluje pod okriljem EK. Mrežo sestavljajo centri iz vseh držav članic EU, pridružena pa sta tudi centra iz Norveške in Islandije.

Namen mreže je prispevati k večji varnosti in zaupanju potrošnikov pri čezmejnem nakupovanju v EU. Centri po Evropi seznanjajo potrošnike o njihovih pravicah pri čezmejnem nakupovanju v EU, možnih načinih reševanja pritožb ter postopkih reševanja morebitnega spora s tujim trgovcem. EPC pomaga tudi tako, da posreduje pri ponudniku blaga ali storitev in poskuša doseči mirno rešitev spora. Kadar ta ni mogoča, seznanja in usmerja stranki k možnim oblikam zunajsodnega reševanja sporov in nudi pomoč v omenjenih postopkih.

Poleg ustreznih ukrepov za zaščito potrošnikov so pomembni tudi dejavnosti in ukrepi za čim boljšo ozaveščenost in informiranje potrošnikov: o pravicah, ki jih imajo, s priporočili pa tudi z opozarjanjem na potrebno previdnost pri nakupovanju. Na ta način se lahko potrošnik kljub vedno novim izzivom in neznankam na trgu marsikateri nevšečnosti izogne.

Na ravni EU je letošnje leto na področju politik varstva potrošnikov posvečeno evropskim potrošnikom v digitalni dobi, saj je vprašanje o pravicah potrošnikov na spletu vedno znova aktualno. Ali jih dovolj poznamo, jih znamo uveljaviti, imamo učinkovito zakonodajo, kako še izboljšati varnost na spletu, kako se izogniti prevaram? To so vprašanja, na katera bodo poskušali odgovoriti predstavniki EPC Slovenija. Predavanju, ki bo trajalo eno uro, bo sledila razprava.

Prijavite se lahko Mateji Pečar (E: mateja.pecar@acs.si) **do torka, 17. junija**. Informacije o lokaciji dogodka najdete [tukaj](#).

Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS

MEDNARODNO SODELOVANJE

V pripravi je nova evropska platforma za izobraževanje odraslih

Evropska platforma za izobraževanje in učenje odraslih (Electronic Platform for Adult Learning in Europe – EPALE) je nova pobuda, ki jo uvaja EK, da bi spodbujala k višji kakovosti izobraževanja odraslih v Evropi. Dostopna bo učiteljem, vodjem usposabljanj in prostovoljcem, pa tudi oblikovalcem politik, akademikom in raziskovalcem izobraževanja odraslih.

Cilj platforme EPALE je, da postane glavno spletno stičišče za izobraževanje odraslih v Evropi, saj bodo na voljo različne mreže za povezovanje, razprave in izmenjavo dobrih praks. Na enem mestu bodo objavljeni tako evropski kot nacionalni dogodki, novice ter strokovni članki o izobraževanju, ki bodo uporabnikom omogočali dostop do najnovejših politik in razprav s tega področja.

Platforma EPALE bo večjezična in bo odprta za vse člane, kar pomeni, da se bodo uporabniki lahko povezali z drugimi strokovnjaki, izvajalci in prostovoljci v izobraževanju odraslih iz vse Evrope. Vsaka sodelujoča država bo v platformo prispevala informacije, dogodke, vire itd.

Urša Bajželj (info@cmeplus.si), CMEPIUS

Nekaj utrinkov z otvoritve globalne konference OCWC 2014

Konferenca z naslovom Open Education for a Multicultural World – OCWC GLOBAL (*Odprto izobraževanje za multikulturni svet*), je potekala od 23. do 25. aprila 2014 v Ljubljani. Organizirali so jo Open Courseware Consortium, K4A – knowledge for all in Inštitut Jožef Štefan (IJS). Ob otvoritvi konference je dr. Jernej Pikalo, minister za izobraževanje, znanost in šport, predstavil pobudo *Odprimo Slovenijo z izobraževanjem* (*Opening up Slovenia*). Cilj pobude, ki je v skladu s sporočilom EK [Odpiranje izobraževanja: inovativno poučevanje in učenje za vse z novimi tehnologijami in prosto dostopnimi učnimi viri](#), je, da bi v Sloveniji povezali in strukturirali procese na področju odprtih virov izobraževanja ter da bi Slovenija postala prva vzorčna država na področju razvoja odprtega izobraževanja. Informacije o pobudi so na [spletni strani K4A](#), novica o otvoritvi pa na [spletni strani MIZŠ](#).

Evropska komisarka za izobraževanje, kulturo, večjezičnost in mladino, *Androulla Vassiliou*, (na fotografiji) je poudarila, da so novi načini poučevanja in učenja ključni za ekonomsko rast v Evropski uniji (EU). Zato je potrebno spodbuditi vlade, da bodo podpirale inovacije in usposabljanje učiteljev za uporabo sodobne IKT. Dr. *Mitja Jermol* z IJS je povedal, da je pobuda *Opening up Slovenia* ponudba Slovenije, da bi bila testna država za razvoj, testiranje in uporabo dobrih praks na področju odprtega izobraževanja. Panelni del konference je zaključil *Fred Mulder*, direktor Sektorja za prosto dostopne izobraževalne vire pri Unescu.

Prispevki s konference so na voljo na [spletni strani konference](#).

Margerita Zagmajster (margerita.zagmajster@acs.si), ACS

Mednarodna konferenca Grundtvig projekta European InfoNet Adult Education III

V Pragi je med 6. in 9. majem 2014 potekala druga mednarodna konferenca Grundtvig projekta Evropski InfoNet o izobraževanju odraslih III ([European InfoNet Adult Education III](#)). Splošni cilj projekta, ki poteka od oktobra 2012 do septembra 2015, je vzdrževati celovit informacijski portal o izobraževanju odraslih v Evropi. To vključuje izmenjavo informacij o dobrih praksah v sodelujočih državah in o evropskih projektih v izobraževanju odraslih. ACS sodeluje v projektu kot partner, in sicer v vlogi dopisnika, prispeva pa tudi k širjenju informacij, povezanih z delovanjem InfoNeta.

Evropski InfoNet o izobraževanju odraslih je pričel delovati pred desetimi leti. Od takrat se je razvil v pomembno omrežje, ki ima predstavnike v skoraj vsaki državi v EU in okrog 5.000 rednih bralcev. InfoNet na svoji strani portala vsak teden objavlja dva ekskluzivna novinarska članka o izobraževanju odraslih. Teme vključujejo nove pristope v različnih evropskih državah, poročila iz ozadja in novice iz evropskih organov, poročila projektov, primere dobrih praks ter članke s področja znanosti in raziskav. Prispevke pripravlja mreža približno 40 dopisnikov, predvsem novinarjev, urednikov, strokovnjakov ali zaposlenih v krovnih organizacijah za izobraževanje odraslih.

Na konferenci je sodelovalo 35 partnerjev iz 23 evropskih držav (na fotografiji), ki so s svojimi pogledi in izkušnjami prispevali k uspešni izvedbi plenarnega dela in dela v skupinah. Osrednji temi sta bili uporaba

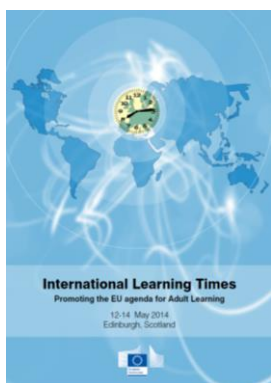

Facebooka in drugih socialnih omrežij za promocijo InfoNeta ter prihodnost mreže. V načrtu je še tesnejše sodelovanje s finskim partnerjem, revijo *Vseživljenjsko učenje v Evropi* ([Lifelong Learning in Europe – LLinE](#)), in po možnosti novi skupni izdelek po letu 2015.

Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS

Promocija Evropskega programa za učenje odraslih

Škotsko učno partnerstvo (Scotland's Learning Partnership) je med 12. in 14. majem 2014 v Edinburgu pripravilo tridnevno mednarodno konferenco z naslovom *Mednarodni čas za učenje* (*International Learning Times*). Konferenca se je udeležilo več kot 120 udeležencev iz 23 držav. Vabljeni so bili različni deležniki s področja izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja: raziskovalci, izobraževalci odraslih, politiki, učitelji v izobraževanju odraslih in zaposlovalci.

Krovna tema konference je bila *Promocija Evropskega programa za učenje odraslih* (*Promoting the EU agenda for Adult Learning*). Na konferenci naj bi izboljšali in okrepili evropska partnerstva v podporo *Akcijskem načrtu za izobraževanje odraslih* [Za učenje je vedno pravi čas](#) (*Action Plan on Adult learning - It is always a good time to learn*). Konferenca naj bi služila odločevalcem politik pri razvoju in dvigu participacije v izobraževanju odraslih in vseživljenjskem učenju ([zgibanka v angleščini](#)).

Programski poudarek je bil na vseh petih ključnih prednostnih področjih Evropskega programa: analizi učinka reform, izboljšanju kakovosti ponudbe, povečanju izobraževalnih možnosti za odrasle, ocenjevanju spretnosti in socialnih kompetenc ter njihovemu potrjevanju in priznavanju v smislu rezultatov učenja, izboljšanju spremljanja sektorja izobraževanja odraslih.

V treh dneh se je zvrstilo devet plenarnih prispevkov, tri okrogle mize in pet vodenih razprav v krogu omizij. Program je vključeval tudi druge spremljevalne dejavnosti, kot so: ogled mestnega gradu in sprejem pri sekretarki za izobraževanje, obisk in ogled parlamenta ter sprejem in razgovor s parlamentarci.

Vabim vas, da preberete [poročilo](#), ki ga je pripravil mag. Andrej Sotošek, pri katerem so shranjena tudi vsa gradiva s konference.

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Sodelovanje 'neevropskih programskih' držav v programu Erasmus+

Sklep skupnega odbora EGP za Islandijo, Lihtenštajn in Norveško je bil 16. maja 2014 vključen v pogodbo Evropskega gospodarskega prostora (EGP) z EK, kar omogoča polno sodelovanje teh treh držav v programu Erasmus+. Sporazum o sodelovanju v programu Erasmus+ je podpisala tudi že Turčija. Sporazum bo stopil v veljavo takoj, ko ga ratificirajo turške državne oblasti, kar naj bi se zgodilo v prihodnjih dneh.

Republika Makedonija je podpisala sporazum o sodelovanju v programu Erasmus+ 26. maja 2014. Makedonija je tako uradno dobila status programske države znotraj programa Erasmus+, z vsemi pravicami in dolžnostmi, ki izhajajo iz tega statusa.

Sodelujoče organizacije in udeleženci iz zgoraj omenjenih držav bodo lahko tako financirani iz programa Erasmus+ že v akademskem letu 2014/2015.

Urša Bajželj (info@cmepius.si), CMEPIUS

Mednarodni andragoški simpozij posvečen profesionalizaciji andragoških delavcev

Agencija za strokovno izobraževanje in izobraževanje odraslih na Hrvaškem ([Agencija za strokovno obrazovanje i obrazovanje odraslih](#)) vsako leto maja prireja [mednarodni andragoški simpozij](#). Tokratni dogodek je bil namenjen profesionalnemu kariernemu razvoju in profesionalizaciji andragoških delavcev.

[Program](#) dvodnevne simpozija (Biograd na Moru, 15. in 16. maj 2014), ki se ga je udeležilo okoli 80 strokovnjakov in praktikov iz Hrvaške ter pet izbranih strokovnjakov iz Avstrije, Nemčije, Slovenije in Srbije, je sestavljalo [sedem strokovnih prispevkov](#), tri delavnice z naslovi: *Načini merjenja dosežkov in doseženih ciljev*, *Pristop k izobraževanju odraslih* in *Interaktivne metode v izobraževanju odraslih* ter okrogla miza na temo *Kako profesionalizirati andragoške delavce?*

Organizatorji so prosili mag. Andreja Sotoška, direktorja ACS, da predstavi razvoj profesionalizacije in kakovosti izobraževanja, usposabljanja in spopolnjevanja andragogov in izobraževalcev odraslih v Sloveniji. V prispevku z naslovom [Razvoj profesionalizacije i kvaliteta andragoških djelatnika u Sloveniji](#) je spregovoril o dodiplomskem in podiplomskem izobraževanju ter študijskem programu Andragogike na FF Univerze v Ljubljani. Predstavil je programe strokovnega usposabljanja in spopolnjevanja za pridobitev pedagoško-andragoške izobrazbe, in sicer primerjalno med programi FF v Ljubljani in Mariboru ter Pedagoško fakulteto v Kopru. Kot nadgradnjo in dodatno usposabljanje in spopolnjevanje izobraževalcev odraslih pa je predstavil tudi razvoj in stanje na področju razvoja programov in kompetenčnega sistema usposabljanja in spopolnjevanja na ACS.

Vabim vas, da preberete tudi [poročilo s konference](#), ki ga je pripravil mag. Andrej Sotošek.

Podrobnejše informacije in dokumente lahko dobite na [spletni strani simpozija](#), foto utrinke pa so objavljeni v [fotogaleriji](#).

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Parada učenja 2014

Parada učenja 2014 je v obdobju od 9. pa do 17. maja že drugo leto dopolnila repertoar festivala učenja z zgoščenimi prireditvami na javnih mestih. Nosilec PU, vključenim v letošnje zaporedje sedmih dogodkov v projektu [Uresničevanje prenovljenega EPUO 2012–2014 v Sloveniji](#), pa so se ob različnih terminih (zadnji bo 19. maja v RIC Novo mesto) pridružili tudi koordinatorji PU iz leta 2013, kar je le dodaten dokaz, da postaja ta način promoviranja vseživljenjskega učenja in izobraževanja odraslih stalnica. Če bo prijava za nadaljevanje projekta v letu 2015 pri EK naletela na naklonjena ušesa, se lahko nadajamo še tretjega zaporedja novih prizorišč PU (kandidati zanje so že znani), medtem pa bomo razmislili, kako parade po letu 2015 konceptualno in denarno umestiti v nacionalno strukturo TVU.

Nemogoče je v nekaj besedah opisati pestrost PU 2014, ki se niso odvijale le na ulicah in trgih ter bližnjih dodatnih prizoriščih, temveč tudi na strokovnih srečanjih. O tem največ povedo slike, povezane z glasbo v foto-mozaike. Celovit prikaz PU najdete na [projektni spletni strani](#) (v mesecu juniju jo bomo še krepko dopolnjevali) pa tudi na [FB strani TVU](#). S fotografijami in izrazi navdušenja so seveda opremljene tudi spletne in FB strani koordinatorjev: ljudskih univerz iz Slovenske Bistrice, Škofje Loke, Velenja, Kopra, Maribora in Postojne ter Mestne knjižnice Ljubljana (koordinatorji PU 2014) in MOCIS, UPI – LU Žalec, LU Jesenice, LU Murska Sobota in KTRC Radeče (koordinatorji PU 2013 in 2014). Vsi koordinatorji PU so uspeli pridobiti zelo široko paleto soustvarjalcev, ki si prav tako želijo ponovitev v naslednjih letih, ter nosilcev politike na lokalni ravni. PU 2014 so z nagovori počastili predstavniki MIZŠ, dveh dogodkov (v

Postojni in Ljubljani) pa se je udeležil tudi predstavnik EK, *Ramunas Kuncaitis*, skupaj s tremi predstavnicami bolgarskega Ministrstva za izobraževanje in znanost.

Več o PU 2014 lahko pričakujete v e-biltenu, ki bo izšel v poletnem času.

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Dejavnosti sodelovalnega učenja na Nizozemskem

Od 21. do 23. maja je v Haagu potekal seminar na temo povezovanja treh evropskih inštrumentov: Evropskega kreditnega sistema za poklicno in strokovno izobraževanje (ECVET), Evropskega ogrodja kvalifikacij (EQF) in pristopov vrednotenja neformalno in priložnostno pridobljenega znanja odraslih. Seminar je temeljil na metodi izmenjave izkušenj in medsebojnega učenja kolegov strokovnjakov s področja izobraževanja odraslih iz devetih evropskih držav. Dogodek je bil organiziran v okviru dejavnosti za uresničevanja prenovljenega EPUO 2012–2014.

Predstavitve primerov izbranih držav (Nizozemska, Švedska in Slovenija) in strokovne razprave so pokazale, da so razlike med posameznimi državami v tem, kako povezujejo navedene tri inštrumente. V vseh vključenih državah potekajo različni projekti, ki vpeljujejo posamezne inštrumente v nacionalni sistem in prakso.

Med primeri dobrih praks smo predstavili rezultate projekta Evropskega socialnega sklada (ESS) [Razvoj pismenosti ter ugotavljanje in priznavanje neformalnega učenja od 2011 do 2014](#), ki ga je vodil ACS. Projekt se je izvajal v okviru *Operativnega programa razvoja človeških virov za obdobje 2007–2013*, razvojne prioritete *Razvoj človeških virov in vseživljenjskega učenja* in prednostne usmeritve *Izboljševanje kakovosti in učinkovitosti sistemov izobraževanja in usposabljanja*. Predstavili smo pristop ugotavljanja in vrednotenja neformalno in priložnostno pridobljenega znanja odraslih, ki smo ga razvili v projektu s ciljem zagotavljati odraslim večjo fleksibilnost na trgu dela, za osebno rast in razvijanje temeljnih zmožnosti. Zanimanje za naše izkušnje na tem področju so pokazali strokovnjaki iz več držav.

Ob zaključku seminarja smo si bili enotni, da je potrebno vse tri navedene inštrumente strokovno smiselno povezovati ter pri tem upoštevati tradicijo, kulturo in sistemske značilnosti izobraževanja odraslih posamezne države.

Mag. Tanja Vilič Klenovšek (tanja.vilic.klenovsek@acs.si), ACS

Kaj so povedali nosilci list za Evropske volitve?

Evropsko združenje za izobraževanje odraslih ([EAEA](#)) je svoje člane, med katere sodita tudi ACS in ADS, povabilo k skupni akciji intervjuvanja nosilcev list za Evropske volitve. Pripravili so vzorčno pismo, ki smo ga prilagodili lastnim okoliščinam, enotna pa so druga vprašanja za potencialne nosilce odločanja na evropski ravni:

1. Kaj vam pomeni vseživljenjsko učenje?
2. Kako boste podprli razvoj izobraževanja odraslih in vseživljenjskega učenja, če boste izvoljeni?
3. Kako je po vašem mnenju in v skladu z vašimi izkušnjami mogoče različne ranljive ciljne skupine (starejše, priseljence in druge) vključiti v vseživljenjsko učenje in tako podpreti njihovo vključitev v družbo?
4. Kako ocenjujete vlogo neformalnega izobraževanja odraslih pri uresničevanju evropske izobraževalne politike?
5. Kako boste podprli akterje civilne družbe pri promociji izobraževanja odraslih?
6. Bi podprli Evropsko kampanjo za izobraževanje in učenje odraslih, in če da, kako?

Odzvalo se je pet nosilcev list: [Vlado Čuš](#), Zeleni Slovenije, [dr. Igor Lukšič](#), Socialni demokrati, [Igor Šoltes](#), Verjamem, Lista dr. Igorja Šoltesa, [Rolando Benjamin Vaz Ferreira](#), Piratska stranka, ter [dr. Milan Zver](#), Slovenska demokratska stranka. Njihovi prispevki so objavljeni na spletnih straneh [ACS](#) in [ADS](#), svoje mesto pa so našli tudi na seznamu 22 odgovorov na spletni strani [EAEA](#), kjer so objavljena tudi mnenja 4 nosilcev list iz Danske, 6 iz Finske, 4 iz Nemčije, 2 iz Švedske in 1 iz Združenega kraljestva.

Kje so mnenja politikov iz drugih evropskih držav? Je prisotnost in veliko število prispevkov iz Slovenije odraz angažiranosti ACS in ADS, ki smo zbiranje mnenj sprožili, ali odzivnosti slovenskih politikov? Morda obojega? Kakor koli, stališča so obetavna!

Mag. Zvonka Pangerc Pahernik (zvonka.pangerc@acs.si), ACS

Novo obdobje delovnih skupin pri Evropski komisiji: 2014–2015

V preteklem letu se je zaključilo delo enajstih tematskih delovnih skupin za posamezna področja v izobraževanju pri EK, katerih naloga je bila zbiranje dokazov, pregled dobrih praks in oblikovanje predlogov in priporočil za boljše usmerjanje politike izobraževanja odraslih v državah članicah in na evropski ravni.

Z letošnjim letom je EK za obdobje 2014–2015 število tovrstnih skupin iz predlaganih enajstih zmanjšala na pet. Izobraževanje odraslih je v preteklem obdobju imelo dve, zdaj ima le eno. Znotraj strateškega okvira *Evropa 2020* ([Europe 2020: A European strategy for smart, sustainable and inclusive growth](#)) in v kontekstu uresničevanja ciljev Izobraževanje in usposabljanje 2020 ([ET 2020](#)) so bili oblikovani mandati za delo v skupinah. Opravljena so bila že prva srečanja oziroma delovni sestanki.

Na ravni EK so pridobile mandat za delo (s cilji in programom) naslednje delovne skupine:

1. Delovna skupina za posodabljanje visokega šolstva (Working Group on Modernisation of Higher Education – WG HE)
2. Delovna skupina za urejanje šolske politike (Working Group on School Policy – WG SP)
3. Delovna skupina za prečne kompetence (Working Group on Transversal Skills – WG TS)
4. Delovna skupina za poklicno izobraževanje in usposabljanja (Working Group on Vocational Education and Training – WG VET)
5. Delovna skupina za učenje odraslih (Working Group on Adult Learning – WG AL)

Delovni sestanek WG AL je bil v Bruslju 3. marca letos. Temeljni namen prvega srečanja je bil pridobiti soglasje o vsebini, načinu dela in mandatu ter podlagah za delovni načrt skupine. Sestanka se nas je udeležilo skoraj 60 predstavnikov držav članic in socialnih partnerjev na evropski ravni za področje izobraževanja odraslih (sindikati, strokovna združenja in mreže, kot npr.: EAEA, EBSN, IAEVG ipd.).

Vabimo vas, da preberete [celotni prispevek](#).

Ema Perme (ema.perme@gov.si), MIZŠ, Urad za razvoj izobraževanja

POMEMBNE PUBLIKACIJE

Staranje v Sloveniji

Monografija Staranje v Sloveniji prinaša raziskovalna spoznanja o 25 temah staranja in medgeneracijskega sožitja. Štirinajst avtorjev – po starosti so iz vseh generacij – je v luči tujih in domačih spoznanj obdelovalo podatke velike reprezentativne terenske raziskave Potrebe, zmožnosti in stališča prebivalcev Slovenije, ki so stari 50 let in več. Knjiga prinaša pristne informacije o tem, kaj 750.000 nad 50 let starih ljudi v Sloveniji potrebuje za svoje staranje in sožitje, kaj pri tem zmorejo sami in kaj hočejo. Na osnovi teh spoznanj bodo politika, javna uprava, znanosti in stroke ter civilne organizacije lažje in uspešneje ustvarjale ugodne pogoje za kakovostno staranje in solidarno sožitje med generacijami v Sloveniji. Knjiga je koristno branje tudi za posameznika, da se bo lažje staral in živel z drugimi.

Obsežen povzetek najdete na [spletni strani Inštituta Antona Trstenjaka](#), kjer lahko monografijo [naročite](#). Knjiga je izšla samo v 300 izvodih.

Vir: spletna stran Inštituta Antona Trstenjaka, [3. februar 2014](#)

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Izšla je publikacija To je Slovenija – naše prvo desetletje v EU

SURS je ob 10. obletnici vstopa Slovenije v EU pripravil publikacijo z naslovom [To je Slovenija – naše prvo desetletje v EU](#). V njej s številnimi statističnimi kazalniki primerjajo splošne razmere v Sloveniji v današnjem času z razmerami pred desetimi leti.

V želji, da bi večkrat suhoparne statistične podatke napravili zanimivejše, so prepletli dve zgodbi, Petrovo in zgodbo o Sloveniji. [Kdo je Peter?](#) Statistično še kar značilen mlad prebivalec Slovenije, ki pa ga ni mogoče vedno najti v statističnih povprečjih, ker je njegova zgodba resnična. Takih zgodb pa ni v statistiki, ker ta po definiciji zagotavlja in izkazuje agregatne, statistično posplošene podatke o množičnih pojavih. Pa vendar je v skoraj vsakem statističnem podatku tudi delček »Petrove zgodbe« in z njo zgodbe vsakega prebivalca Slovenije in vseh skupaj.

Vir: spletna stran SURS, novica, [18. april 2014](#)

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

IZ DRUGIH VIROV

Izšla je prva številka glasila ESREA Newsletter v letu 2014

Vabimo vas, da preberete letošnje prvo številko glasila [ESREA Newsletter March 2014](#), v kateri:

- objavljajo ekskluzivni intervju z *Lauro Formenti*, novo predsednico Evropskega združenja za raziskovanje izobraževanja odraslih (European Society for Research on the Education of Adults – ESREA);
- opozarjajo na konference šestih (od enajstih) omrežij ESREA;
- vabijo k pisanju v naslednjo, tematsko obarvano številko revije *The European Journal for Research on the Education and Learning of Adults* (RELA);
- napovedujejo konference in seminarje vse tja do decembra 2015;
- nizajo seznam novih knjig o izobraževanju in učenju odraslih ter tekočih raziskovalnih projektov in objav;
- obveščajo, kako postati član združenja;
- sporočajo termine naslednjih izdaj glasila in roke za oddajo člankov.

Vir: elektronsko sporočilo, 17. marec 2014

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Posvet o gibanju Znaš, nauči drugega

Univerza za tretje življenjsko obdobje (UTŽO) Grosuplje in Knjižnica Grosuplje sta 25. marca 2014 gostili posvet *Znaš, nauči drugega – medgeneracijski centri UTŽO* in 16. razširjeno Sejo sveta mreže Slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje (SUTŽO).

Namen posveta je bil utrditi koncept medgeneracijskega gibanja *Znaš, nauči drugega*. Gibanje krepi generacijske vezi in ob starejših sprejme tudi mlajše. Med seboj se bolje spoznajo, povežejo in odpravijo nepotrebne konflikte, povežejo pa se tudi z lokalno skupnostjo. Udeleženci posveta so ugotavljali, katere od obstoječih dejavnosti UTŽO bodo pritegnile vse generacije: družinske vezi, pisanje in izvajanje gledaliških iger, starodavni plesi in četvorke ob študijski podlagi, umetnost pripovedovanja, literarno ustvarjanje, preučevanje ledinskih imen in poimenovanj hiš v kraju, ročne spretnosti, stare obrti, skupnostni vrtovi, umetnostno izražanje vseh vrst, sanacija pločnikov za vse potrebe, umetno kovane ograje na oknih, okolje, raziskovanje snovne in nesnovne kulturne dediščine, festivali itd. Pomembno je, da izhajamo iz tega, kar na univerzah že obstoja, vzpostavimo sodelovanje s šolami in z organizacijami mladih.

Posvetu je sledila razširjena seja Sveta SUTŽO. Sodelovale so Ana Krajnc, Dušana Findeisen, Andreja Smolič, Ivo Puhar, Tamara Jare in Meta Žgur. Zaradi medgeneracijskega učenja je Svet SUTŽO odločil, da gibanje *Znaš, nauči drugega* dopolni z nazivom *medgeneracijski center* pri posamezni UTŽO po Sloveniji.

Posvet je bil organiziran v okviru projekta [Slovenska mreža organizacij izobraževanja starejših](#), ki ga denarno podpirata Ministrstvo za notranje zadeve in ESS.

Vira: [spletna stran Društva za izobraževanje za tretje življenjsko obdobje Grosuplje](#) in Novice U3 - 3 2014

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Izšla je prva letošnja številka glasila UIL Nexus

Glasilo [UIL Nexus, Vol. 9, No. 1](#) predstavlja dejavnosti Unescovega inštituta za vseživljenjsko učenje (UIL) v prvem letošnjem trimesečju.

V tej številki so predstavljeni razvojni dosežki od prve mednarodne konference o učečih se mest v Pekingu oktobra lani do danes. Sledijo novice o globalnem popisu nacionalnih ogrožij kvalifikacij, spletnih virih UIL in novih publikacijah Unesca.

Vir: spletna stran UIL

Priredila: Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS

Projekt CINAGE

V odgovor na staranje prebivalstva in vse močnejše slabšalne stereotipe o starejših so se predstavniki evropskih držav Italije (Associazione Centro Studi Città di Foligno), Portugalske (AidLearn), Slovenije (SUTŽO) in Velike Britanije (Leeds Metropolitan University) povezali in razvili *CINAGE*, več stranski projekt Grundtvig, ki je deležen podpore Programa Vseživljenjsko učenje.

CINAGE je projekt, ki prikazuje tematiko dejavnega staranja v evropskem filmu, pri čemer je uporaba filma metoda za analizo družbenega in osebnega pogleda na dejavno staranje. Starejši, izobraževalci in drugi strokovnjaki bodo z vidika evropskega filma preučevali stereotipe o staranju in starejših ter ugotavljali, kaj je v resnici dejavno staranje in kako ga živeti. Starejši Evropejci bodo posneli kratke video prispevke o dejavnem staranju in prikazali, kako ga oni sami vidijo in doživljajo. V projektu bodo kritično ovrednotili koncept dejavnega staranja na temelju strokovne in znanstvene literature in skozi zgodovino evropskega filma. Spodbujali bodo dialog med strokovnjaki, starejšimi in nosilci političnega odločanja ter razvijali nove načine dejavnega staranja.

Strokovnjaki pripravljajo učbenik filmske vzgoje za starejše, didaktični priročnik za izobraževalce odraslih s področja filmske vzgoje in dejavnega staranja ter tečaj, ki bo poskusno izveden za študente slovenske UTŽO. Ti se bodo učili, kako narediti kratek film, zanj napisati scenarij, ga režirati, uporabljati kamero, barve, kako urediti film. Spoznali pa bodo tudi, vsaj teoretično, post produkcijsko fazo filma. V pripravi na te dejavnosti so udeleženci iz petih držav v prvih dneh aprila v Ljubljani obravnavali tudi

nastajajočo primerjalno raziskavo, spoznali so se z zakonitostmi programiranja izobraževanja odraslih in vprašanji javne kampanje.

Vabimo vas, da si ogledate tudi [projektno zgibanko](#) in prvo številko glasila [CINAGE e-novice 1/2014](#).

Viri: [spletna stran SUTŽO](#) in Novice U3 - 3 2014

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Deveta številka novic v projektu ForAge

O [mreži ForAge](#), platformi tistih, ki se že dolgo ukvarjajo z izobraževanjem starejših in tako na tem področju igrajo vidno vlogo v evropskem prostoru, smo v našem glasilu že pisali (e-Novičke [marec 2012](#), [september 2013](#)).

Tokrat poročamo o izdaji [9. številke novic](#). V njej poročajo o konferenci v Budimpešti, kjer so spregovorili o nekaterih novih in drugačnih temah v izobraževanju starejših, kot so:

- učenje starejših iz množičnih družbenih gibanj in kolektivnih akcij,
- vprašanje čustev v učenju in izobraževanju starejših,
- učenje invalidnih starejših oseb.

Velik poudarek konference je bil na vlogi učenja starejših za lokalni razvoj.

Več o evropskem projektu ForAge, ki združuje šestnajst partnerjev in je deležen podpore EK, lahko preberete na [projektne spletne strani](#). Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje je ena najdejavnejših članic, partneric v projektu.

Dušana Findeisen (dusana.findeisen@guest.arnes.si), Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Izšla je druga številka InfoNet Newsletter

Vabimo k branju letošnje [druge številke glasila InfoNet Newsletter](#), ki je zaradi sodelovanja z revijo Lifelong Learning in Europe ([LLinE](#)) povezana s temo raziskave Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih – PIAAC.

V ospredju so trije članki:

- prvega z naslovom *Kompetence v poznejših letih življenja* ([Competencies in later life](#)) so napisali Bernhard Schmidt-Herta, Johanna Gebrande, Jens Friebe;
- sledi članek z naslovom *Zbor državljanov – Spretnosti: Tlakujemo pot do ciljev* ([Citizens Panel – Skills: building blocks for goals](#));
- naslov tretjega izpostavljenega članka je *Kaj smo naredili s PIAACom – zagovorniki na delu* ([What we did with PIAAC – advocates at work](#)).

Druge članke na temo omenjene raziskave najdete na <http://www.lline.fi/en>.

Na portalu InfoNeta so objavljeni mnogi zanimivi članki, med katerimi je tudi prispevek sodelavke ACS, dr. Natalije Vrečer, z naslovom *Nove skupine, nova prijateljstva, nova družabna omrežja* ([New groups, new friendships, new social networks](#)). Nastal je na podlagi intervjuja z udeleženko izobraževanja v projektu BeLL.

Pridruži se InfoNetu tudi na [Facebook strani](#).

Priredila: Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS

Izšla je druga dvojna številka glasila 20 minut v letu 2014

Časopis 20 MINUT izdaja [Zavod Risa, Center za splošno, funkcionalno in kulturno opismenjevanje](#). Tokratna [dvojna številka](#) je izšla kot spletna različica in jo je mogoče najti na spletni strani <http://www.risa.si/20-minut>.

Časopis je namenjen ljudem, ki zaradi različnih težav težko berejo. To so odrasli ljudje s težavami pri branju zaradi različnih oviranosti (disleksija, sindrom pomanjkljive pozornosti, omejitve vida in sluha), osebe po poškodbi glave, osebe z motnjo v duševnem razvoju, starejše osebe z demenco, neizkušeni bralci, ljudje z nezadostno izobrazbo ter ljudje, ki jim slovenščina ni materni jezik.

Vabimo vas, da prelistate najnovejšo dvojno številko in jo posredujete tistim, ki jim bo v pomoč. Več informacij lahko dobite pri Saši Fužir (T: 041 252 167, W: <http://www.risa.si>).

Vir: spletno sporočilo Zavoda Risa

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Statistični podatki – osnovnošolsko in srednješolsko izobraževanje odraslih

SURS je objavil novejšje podatke o [osnovnošolskem](#) in [srednješolskem](#) izobraževanju odraslih.

Konec šolskega leta 2012/2013 je program osnovne šole za odrasle izvajalo 27 šol in njihovih podružnic, skupaj je bilo 85 oddelkov. Osnovnošolsko izobraževanje je obiskovalo 1.008 odraslih udeležencev, v tem letu je osnovno šolo uspešno zaključilo 197 odraslih. V osnovnošolsko izobraževanje je bilo vključenih več moških (708) kot žensk (300). Največ odraslih je obiskovalo zadnje tri razrede osnovne šole, in sicer 9. razred (393 udeležencev), 8. (312 udeležencev) in 7. razred (109 udeležencev). V osnovnih šolah za odrasle je poučevalo skupaj 309 učiteljev, od tega kar 244 učiteljic in 65 učiteljev. V povprečju je bilo enemu učitelju dodeljenih 4,3 odraslih udeležencev.

Konec šolskega leta 2012/2013 je bilo v srednješolsko izobraževanje vključenih 14.790 odraslih, kar je nekoliko manj kot preteklo leto (15.963 odraslih). Vključenih je bilo približno enako število žensk kot moških, in sicer 7.374 žensk in 7.416 moških. Največ odraslih je bilo vključenih v srednje tehniško in drugo strokovno izobraževanje (10.142 odraslih) in srednje poklicno izobraževanje (3.910 odraslih). Konec šolskega leta 2012/2013 je izobraževanje uspešno zaključilo 3.234 odraslih (66 %), od tega 1.768 žensk in 1.466 moških. Srednješolsko izobraževanje za odrasle so izvajali v enotah za izobraževanje odraslih pri srednjih šolah (57 % vključenih), v ljudskih univerzah (23 %) ter drugih specializiranih organizacijah za izobraževanje odraslih (17 %). Srednješolske programe za odrasle so izvajali tudi izobraževalni centri pri podjetjih in druge izobraževalne ustanove.

Podrobnejše podatke o vključenosti odraslih v formalno izobraževanje bomo predstavili na spletni strani ACS v rubriki [InfO-mozaik](#), kjer predstavljamo ključne informacije, statistične podatke in kazalnike s področja izobraževanja odraslih.

Vira: spletna stran SURS, [18. april 2014](#) in [29. april 2014](#)

Erika Brenk (erika.brenk@acs.si), ACS

Izšlo je prvo glasilo GNLC

Koordinacijska skupina Unescove Globalne mreže učečih se mest (Global Network of Learning Cities – GNLC) je izdala prvo številko glasila, ki bo izhajalo štirikrat na leto in bo poročalo o napredku in razvoju mreže ter predstavljalo tiste dejavnosti, ki so jih mesta izpeljala, da so postala učeča se mesta. V prvi izdaji ([Global Network of Learning Cities Newsletter, April 2014](#)) je med drugim objavljen intervju z *Angelo Brown Burke*, županjo Kingstona na Jamajki, o pomembnosti učečih se mest, notranjem razvoju omrežja, sprejetih ukrepov v nekaterih mestih od prve mednarodne konference o učečih se mestih dalje ter prihodnjih dogodkih znotraj mreže.

Vir: spletna stran UIL, [29. april 2014](#)

Priredila: Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS

Izšla je druga letošnja številka glasila ADEES

V [Andragoškem društvu Slovenije](#) (ADS) so v začetku maja izdali [aprilsko številko](#) e-glasila ADEES, v kateri:

- predsednica Ida Srebotnik piše o dogajanju v društvu;
- povzemajo rezultate ankete med člani ADS, ki so jo poslali januarja;
- na kratko predstavljajo izpeljano predavanje z naslovom Pomen izobraževanja za svojce bolnikov, ki so na zdravljenju ali rehabilitaciji;
- pišejo o predlogih sofinanciranja dejavnosti društva, ki so ga posredovali Ministrstvu;
- seznajajo o začetku mednarodne raziskave PIAAC s področja izobraževanja odraslih za merjenje in ocenjevanje kompetenc;
- obveščajo o tem, da je dokumentarni film po resnični zgodbi »Hočem živeti« prejel nagrado na mednarodnem festivalu v New Yorku;
- predstavljajo in vabijo na dogodke, ki se bodo odvijali v mesecu maju: TVU, Parada učenja – dnevi učečih se skupnosti, zaključna konferenca Učenje starejših moških v skupnosti, kjer bodo predstavljeni različni projekti iz Evrope v okviru projekta Grundtvig Učno partnerstvo in zaključna konferenca izvajalcev neformalnih programov usposabljanja strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih;
- vabijo na letošnjo skupščino ADS, ki je bila 13. maja v prostorih ACS.

Vir: e-sporočilo ADS, 5. maj 2014

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Uspešno izvedena konferenca v organizaciji ZLUS

Zaključna konferenca trinajstih izvajalcev neformalnih programov usposabljanja strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih, ki so v obdobju 2012–2014 izvajale programe, je bila dne 28. maja 2014 v prostorih MIZŠ.

Na konferenci so predstavili pomen stalnega strokovnega izpopolnjevanja strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih, prav tako pa je ZLUS in drugih dvanajstih izvajalcev (soorganizatorjev konference) predstavilo 24 programov, izvedba katerih je bila v tem obdobju omogočena s sredstvi ESS in MIZŠ.

Cilj konference je bil oblikovati priporočila ter razvojne smernice prihodnjega razvoja stalnega strokovnega izpopolnjevanja strokovnih delavcev v izobraževanju odraslih.

Prispevke nastopajočih najdete na [spletni strani ZLUSa](#).

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Predlog osmih priporočil EK za Slovenijo v 2014

Evropska komisija je 2. junija 2014 v okviru evropskega semestra za usklajevanje ekonomskih politik sprejela vrsto predlogov priporočil za posamezne države članice. Z uresničevanjem priporočil naj bi zagotovili okrevanje, ki se je začelo pred enim letom. Predlogi priporočil temeljijo na podrobnih analizah razmer v posameznih državah in vsebujejo smernice za spodbujanje rasti, povečanje konkurenčnosti in ustvarjanje delovnih mest v letih 2014 in 2015.

Za Slovenijo so predlagali osem priporočil ([Priporočila Sveta v zvezi z nacionalnim reformnim programom Slovenije za leto 2014 in mnenje Sveta o slovenskem programu stabilnosti za leto 2014](#)), ki so predstavljena na sliki spodaj, in ter objavili poglobljen spremni delovni dokument služb EK z naslovom [Ocena nacionalnega reformnega programa in programa stabilnosti za leto 2014 za Slovenijo](#).

Več si lahko preberete v novici [Predstavnštva EK za Slovenijo](#).

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

ICAE je imenoval novo generalno sekretarko

Mednarodni svet za izobraževanje odraslih (International Council for Adult Education – [ICAE](#)) sporoča, da je za novo generalno sekretarko imenoval *prof. dr. Katarino Popović* iz Srbske zveze za izobraževanje odraslih in iz Univerze v Beogradu. Z delom bo pričela 1. julija in bo nasledila *Celito Eccher*.

Dr. Katarina Popović ima ugledno akademsko kariero, seznam njenih objav je obsežen. Njeno delo je priznано tudi v okoljih civilne družbe in v srbskih mirovnihi gibanjih. Več let je uspešno sodelovala z Inštitutom za mednarodno sodelovanje nemškega združenja za izobraževanje odraslih (dv international). Delovala je v številnih državah v Evropi, osrednji Aziji ter na Bližnjem vzhodu.

Alan Tuckett, predsednik ICAE, je poudaril, da se veseli sodelovanja z novo izvoljeno generalno sekretarko. Vsi se zavedajo, da so zdaj težki časi za učeče se odrasle v mnogih delih sveta. Boj, da se vsem zagotovi pravica do učenja, poteka skoraj vsepovsod, vendar pa najbolj prizadene predvsem ženske, najrevnejše in najbolj marginalizirane. Verjamejo, da bo Katarina Popović nadgradila njihovo trenutno delo in prepoznala nove poti do zmage.

Katarina Popović je poudarila, da ji novo imenovanje predstavlja veliko čast in odgovornost ter dodala, da si ne zna predstavljati pomembnejše naloge na področju globalnega izobraževanja odraslih, kot to, da vodi organizacijo ICAE – da je glas odraslih in da se bori za pravico do izobraževanja za vse. Počuti se, kot da je bila celotna njena dosedanja kariera (njene raziskave, projekti, usposabljanje in predvsem njene dejavnosti v Svetu EAEA) priprava na to misijo. Veliko ji pomeni ta priložnost, da postane še dejavnejša članica svetovne družine izobraževanja odraslih.

Vir: spletna stran ICAE, [5. junij 2014](#)

Priredila: Mateja Pečar (mateja.pecar@acs.si), ACS

KOTIČEK JE VAŠ

Kaj so v Sloveniji študijski krožki in kdo so študenti?

Odzivam se na članek dr. Nevenke Bogataj v e-Novih ACS ([april 2014](#)), v katerem je bila izpostavljena dilema, ali so 'študijski krožki UTŽO' primerljivi s študijskimi krožki, ki jih koordinira ACS in so financirani iz sredstev MIZŠ. V mojem odzivu na članek se ne ukvarjam s pobudo za financiranje 'študijskih krožkov UTŽO' s sredstvi MIZŠ, temveč le z vprašanjem, kaj so študijski krožki. Pridružujem se avtoricini razmišljanju, da v primeru UTŽO ne moremo govoriti o študijskih krožkih v izvirnem pomenu, temveč da gre pri njih za učne ali izobraževalne skupine, kjer delo poteka v obliki tečajev za specifične ciljne skupine.

Jarvis v slovarju z naslovom *International Dictionary of Adult and Continuing Education* (str. 327) navaja, da je izvirno (po Oscarju Olsonu iz leta 1902) študijski krožek neformalna skupina, ki se srečuje, da bi skupno izpeljali načrtovani študij neke teme ali problema, o katerem so se poprej odločili ali dogovorili. Njegove značilnosti pa so še:

- gre za demokratično skupino, kjer ni zahtev, kdo je lahko član po izobrazbi;
- temelji na načelih enakopravnosti, sodelovanja, druženja, udeleževanja, svobode in samoopredelitve;
- na enakopravnosti in demokratičnosti med udeleženci temelji tudi splošno dogovorjeni učni pristop;
- udeležencem se pomaga, da se počutijo svobodne in svobodno izražajo svoja stališča ter svoje bogate izkušnje;
- načrtovanje je demokratično in zagotavlja kontinuiteto.

Od tega prvotnega koncepta, ki še prevladuje zlasti v skandinavskih državah (Finska, Švedska, Danska) se razlikujejo različni tipi 'študijskih krožkov', ki so se v zadnjem času razvili drugje, med njimi pa so tudi takšni, kjer učni proces vodi učitelj in svoje programe kombinirajo s predavanji, lahko potekajo v obliki razreda, pa tudi kot neformalne socialne ali terapevtske skupine. Za financiranje takšnih ali drugačnih študijskih krožkov iz javnih sredstev je zmeraj treba izpolniti nekatere zahteve (starost, število udeležencev, trajanje).

Vabimo vas, da si celotni članek preberete [tukaj](#).

Dr. Zoran Jelenc (zoran.jelenc@guest.arnes.si), Ljubljana

Kako smo gradili kakovost v ŠCRM / GSŠRM Kamnik

Leta 2001 se je Šolski center Rudolfa Maistra Kamnik (ŠCRM) vključil v pilotski projekt Ponudimo odraslim kakovostno izobraževanje – POKI, leta 2006 pa smo bili izbrani za sodelovanje v projektu *Svetovalci za kakovost v izobraževanju odraslih*, ki ga je s pomočjo sredstev ESS izpeljeval ACS.

Zaradi statusnih in organizacijskih sprememb (ŠCRM so preoblikovali v enovito šolo Gimnazijo in srednja šola Rudolfa Maistra Kamnik – GSŠRM) ter pogostejših menjav članov skupine za kakovost (iz različnih razlogov) se je pokazala potreba po stalnem članu, nekom, ki bi imel več poglobljenega znanja o kakovosti in bi stalno skrbel za uvajanje, spremljanje, presojanje in zagotavljanje kakovosti v izobraževanju odraslih.

Sestavljanje skupine se nemara zdi precej enostavno opravilo, a v našem primeru se je izkazalo, da le ni tako preprosto. Od začetkov delovanja se je število članov pogosto spreminjalo. V času projekta *Svetovalci za kakovost* je skupina štela sedem članov, to pa je pomenilo prav toliko različnih osebnih pogledov in pristopov k reševanju nalog. Poleg tega se v skupino in iz nje prenašajo stališča, videnja in odzivi 100-članskega (pretežno ženskega) kolektiva. Zgodi se, da dobijo zastavljene naloge povsem druge razsežnosti, kot naj bi bile tiste, ki vodijo do izpolnitve ciljev. Delo svetovalca in skupine za kakovost je poleg tega odvisno tudi od stabilnosti vodstva šole in njegove podpore.

Evalvacija delovanja skupine za kakovost, ki smo jo opravili, je pokazala: če želimo stalno in sistematično razvijati kakovost, potrebujemo osebo, ki ima o kakovosti bolj poglobljeno, ekspertno znanje, ima vizijo razvoja kakovosti, vzdržuje primerno delovno vzdušje v skupini, jo drži skupaj in jo ob morebitni menjavi članov še bolj usmerjeno vodi h končnemu cilju.

Pri usposabljanju in spopolnjevanju za kakovost v izobraževanju odraslih ima nepogrešljivo vlogo ACS, ki postopoma in učinkovito vzpostavlja omrežje svetovalcev za kakovost v izobraževanju odraslih in s tem na profesionalen način dviguje zavedanje o pomenu skrbi za kakovost, s tem pa tudi kakovost samega dela.

Stanislava Polajžer (stanislava.polajzer@guest.arnes.si), Gimnazija in srednja šola Rudolfa Maistra Kamnik

Ali je radovednost res ubila mačko?

RADOVEDNOST + UČENJE = VSEŽIVLJENJSKA RADOVEDNOST

Je matematika besed pritegnila tvojo radovednost? Te zanima več? Pa poglejmo.

Prvi seštevanec: **radovednost**. Človeška lastnost, da vtakne nos v vsako stvar. Večinoma so radovedni otroci, saj imajo neskončno vprašanj. Ko pridejo v šolo, imajo učitelji neskončno odgovorov, ki si jih je potrebno zapomniti. Tukaj pride prav pregovor, da je radovednost ubila mačko (*Curiosity killed the cat*). Mačka je bila preveč radovedna in je to plačala z življenjem. Ob tem pregovoru je nekdo dopisal: »ampak zadovoljstvo ob tem ji je podarilo novo življenje.« Zato ima mačka devet življenj. Radovednost je gibalo napredka. Radovedni so bili pogumni raziskovalci, ki so se kljub prepričanju, da je na koncu morja prepad in konec sveta, podali na pot. In ker so se vrnili, danes vemo, da je zemlja okrogla. Danes svet poganjajo vprašanja in ne odgovori.

Te zanima še več? Beri naprej.

Drugi seštevanec: **učenje**. Največkrat ozko povezano s šolskim poukom, sedenjem ob knjigi, naporom in negativnimi čustvi. Zakaj? Ker je obvezno, načrtovano in ne dopušča ustavrjalnosti? Kaj pa, če na učenje pogledamo malo drugače, izven šolskih učilnic. Učimo se praktično na vsakem koraku, celo življenje, od rojstva do smrti (od tod vseživljenjsko učenje). Učenje je raziskovanje, izzivanje meja svojih spretnosti, odkrivanje, da je nekaj mogoče, spreminjanje samega sebe in iskanje osebnega smisla. Učenje je luč, ki pomaga radovednosti, da odkrije pravo pot.

Te zanima rezultat? Beri naprej.

Vsota: **vseživljenjska radovednost**. Radovednost je ključ, ki odpira vrata vseživljenjskega učenja. Ostati radoveden, pomeni, nenehno spraševati: sebe, druge, mlajše in starejše. Biti odprt za novosti, ki prihajajo od drugih ljudi in iz drugih kulturnih okolij. Oblikovati kritičen pogled, predstaviti svoje mnenje in izzivati svoja prepričanja in vedenjske vzorce. Pomeni predstaviti svoje ideje in jih obogatiti na podlagi idej drugih. Podaj se na pot raziskovanja neznanega, svoja spoznanja pa podeli z drugimi raziskovalci. Je svet res okrogel?

Si še tu? Potem si na pravi poti, da razumeš in neguješ svojo vseživljenjsko radovednost. Vsepovsod in ves čas. In s svojim vzgledom vzbujaj radovednost drugih, kako postati in ostati vseživljenjsko radoveden.

Tadej Pugelj (tadej.pugelj@taborniki.si), Zveza tabornikov Slovenije

Je namen prostovoljstva učenje?

Kakšna je povezava med prostovoljnim delom in učenjem? Prostovoljstvo je družbeno koristna brezplačna dejavnost posameznikov, ki s svojim delom, znanjem in izkušnjami prispevajo k izboljšanju kakovosti življenja posameznikov in družbenih skupin ter k razvoju solidarne, humane in enakopravne družbe. Prostovoljstvo krepi medsebojno solidarnost ljudi, spodbuja razvoj človeških zmožnosti in

vseživljenjskega učenja, zagotavlja družbeno povezanost in sodelovanje pri reševanju problemov posameznikov in družbe (Zakon o prostovoljstvu, 2. člen).

Biti prostovoljec torej pomeni nesebično pomagati drugim, ne razmišljujoč o lastnih koristih. V spremenjenih ekonomskih okoliščinah, ki smo jim priča danes, pa prostovoljci enakovredno ob bok altruizmu postavljajo lastni strokovni ali osebnostni razvoj, saj prostovoljno delo predstavlja razvoj kompetenc, referenco za zaposlitev, možnost za navezavo stikov in razvoj družabnih omrežij ter statusni simbol. Čeprav prostovoljci med motivi večinoma ne omenjajo želje po novih znanjih, je proces učenja na tak ali drugačen način – tudi v prostovoljnem delu – vedno prisoten. Zaradi želje po 'izkoristku' prostovoljnega dela je vedno večja pozornost namenjena beleženju in potrjevanju (validaciji) tega znanja. S tem so povezana tudi aktualna prizadevanja EU po priznavanju neformalnega in informalnega¹ znanja (prej s programom Vseživljenjsko učenje in Mladi v akciji in sedaj z združenim programom Erasmus+).

Nadaljevanje članka najdete [tukaj](#).

Tadej Pugelj (tadej.pugelj@gmail.com), Zveza tabornikov Slovenije

Obisk ekološke kmetije

Udeleženci programa *Projektno učenje za mlajše odrasle (PUM)* Slovenj Gradec, ki deluje v okviru MOCISA, smo v izobraževalnem modulu *Ne varčuj z (lastno) energijo!* v okviru projekta *Spoznaj svoj življenjski slog (Know your lifestyle – KYL)* obiskali 24 ha veliko ekološko turistično kmetijo Lešnik v Šmartnem pri Slovenj Gradcu, ki leži na ugodni nadmorski višini 700 m, z lepim pogledom v dolino in bližnje hribe. Ob prihodu nas je pričakal gospodar, ki nam je predstavil kmetijo in njihovo dejavnost.

Kmetija ohranja tradicijo, ljudske običaje in ljudsko pesem, bogato naravno in kulturno dediščino. Imajo apartma in sobe. Pogostijo lahko okoli 30 gostov. Kmetujejo sami – petčlanska družina –, svojih pridelkov ne prodajajo, ampak jih porabijo za samooskrbo, torej tudi za skupine, ki se pri njih oglasijo.

Med obiskom smo si ogledali kmetijo in njihove znamenitosti:

zaščiteni lipo in bodiko, s škodlami pokrit kozolec topolar, na katerem so ležišča (med drugim tudi ležišče na senu), učni kotiček s predstavitevijo vseh drevesnih vrst na kmetiji, leseno koč, kaščo s prešo in mlinom, obnovljeno kapelico iz 19. stoletja, dva vodnjaka, etnološko zbirko, zeliščni vrt, čebelnjak s sobico za api terapijo, velike rastlinjak. V okolici kmetije je več urejenih mirnih kotičkov za sprehode in počitek. Imajo urejeno otroško igrišče, mizo za

1

V slovenski literaturi se kot prevod besedne zveze 'informal learning' večinoma uporablja priložnostno učenje, nekateri avtorji pa uporabljajo besedno zvezo 'informalno učenje'. S tem je poudarjena razlika pri namenu učenja: informalno učenje še vedno namensko (intentional), priložnostno pa je razumljeno bolj kot nenamensko (non-intentional). Razlika je v namenskosti je za ta prispevek zelo pomembna.

otroke. Odlikujejo jih dolgoletne izkušnje pri delu z otroki, saj sta gospodarja kmetije visoko izobražena profesorja.

Po ogledu kmetije nas je gospodar povabil v kmečko hišo, kjer so nam postregli s toplo enolončnico, buhteljni in kavico. Gospodinja nam je predstavila postreženo hrano in posebej poudarila, da so sezonske sestavine iz lastne oziroma lokalne pridelave. Kmetijo sicer odlikuje dobra ekološko pridelana hrana, imajo blagovno znamko Biodar.

Mladostnike so pritegnile lesene miselne igre in igrače, ki jih gospodar izdeluje sam. Z njimi smo se prijetno pozabavali in krepili miselne procese. Gostitelj nas je povabil, da smo pomagali pri pripravi jabolčnih krhljev za sušenje. S tem so udeleženci spoznali preprosto kmečko opravilo.

Damjana Kotnik (damjana.kotnik@mocis.si), PUM Slovenj Gradec

Slovenska UTŽO je postala ustanovna članica Evropskega združenja DANET

O enoletnem projektu *Podonavski sosede na delu* (*Danube-Workers – Neighbours at Work* – [DANET](#)), pri katerem je sodelovala tudi SUTŽO, so e-Novičke poročale že leta 2011 ([marec](#) in [julij-avgust](#)).

Tokrat vas obveščamo, da so člani neformalne mreže Podonavski sosede (Danube-Workers), ki obstaja že od leta 2008, 14. marca letos v Ulmu ustanovili Podonavsko mrežo za Evropo, Mrežo za učenje v poznejših letih življenja, družbeno participacijo in medgeneracijski dialog (Danube-Workers for Europe, Network for Learning in Later Life, Social Participation and Intergenerational Dialogue – DANET). Evropsko združenje DANET bo v Podonavju skrbelo za socialni razvoj, pri tem pa se bo osredotočilo na učenje in izobraževanje starejših.

Vira: spletna stran Danube Workers, [14. marec 2014](#), Novice U3 4 2014

Priredila: Nevenka Kocijančič (nevenka.kocijancic@acs.si), ACS

Otvoritev razstave likovnih skupin Društva U3

»Namen umetnosti je, da izpere vsakodnevni prah iz naših duš.« (Pablo Ruiz Picasso)

Društvo U3, Univerza za tretje življenjsko obdobje – Zasavska regija je v sodelovanju z Društvom univerza za tretje življenjsko obdobje Litija in Šmartno in Kulturnim centrom Litija 17. marca 2014 pripravilo razstavo likovnih skupin Društva U3. Z besedami slavnega slikarja Picassoa, je razstavo odprla Helena Hauptman, vodja Kulturnega centra in mestnega muzeja Litija (na fotografiji). Najprej smo prisluhnili milozvočnim glasovom, ki sta jih iz citer izvalili Marinka Groboljšek in Zinka Jenko, v nadaljevanju pa smo se s pesmijo sprehodili od decembra proti poletju in se vmes spomnili na dom. Zapela sta Beti in Janez Prašnikar ob spremljavi pianista *Janija Slimška*.

Ob prvem sodelovanju UTŽO sta spregovorili Milena Dimec, predsednica UTŽO Litija-Šmartno, in Zvonka Selan, predsednica UTŽO Zasavske regije. Opisali sta delovanje Litijsko-šmarske in Zasavske UTŽO, ter predstavili skupine, ki delujejo pod okriljem le-teh. Zatrdili sta, da se bo sodelovanje obeh univerz v prihodnosti krepilo.

Otvoritev likovne razstave je potekalo v prijetnem prijateljskem in družabnem vzdušju.

Žiga Pikl, Trbovlje

Študijski krožek Preplet

V študijskem krožku Preplet so skozi sklop delavnic obujali znanja pletarstva. Udeleženci so za zaključek predstavili, kaj so počeli vse od meseca januarja dalje do obdarovanja ob materinskem dnevu – skupaj z mlajšimi so s pridobljenim znanjem izdelali dekorativne košarice.

V Mladinskem društvu Bistrica ob Sotli nadaljujejo z izvajanjem študijskih krožkov, poznanih kot priljubljena oblika izobraževanju odraslih in izvajanih ob spremljanju ACS (načela so objavljena na <http://sk.acs.si/index.php?id=40>). Enega izmed letošnjih krožkov, poimenovali so ga Preplet, so namenili spoznavanju pletarstva z željo, da tudi sami osvojijo veščine pletenja košar.

Ker v obsoteljskih krajih pletarstvo nezadržno usiha in bi poleg mentorstva stežka našli strokovno vpeljavo v pletarska znanja cela dva meseca, so se povezali s Pletarstvom Kalšek – Podkrajšek iz Žič, kjer so našli tudi zavetje za prve pletarske preplete. Na kmetiji, kjer pletarstvo negujejo že skozi več generacij, so udeležencem predstavili lastne pletarske izdelke, pokazali pripravo materiala ter jih usmerjali pri pletenju prve košare. V naslednjih delavnicah je sledilo utrjevanje pridobljenega znanja, izdelava novih pletarskih izdelkov ter črpanje znanja od izkušenih pletark. Ob zaključku študijskega krožka so udeleženci pripravili delavnico za mlajše, na kateri so skupaj izdelovali dekorativne košarice za rože in tako tudi javno predstavili rezultate svojega učenja, kar je eden od pogojev, da je učenje v okviru študijskega krožka skladno z že omenjenimi načeli oziroma konceptom.

Poleg desetih udeleženk je sodeloval tudi en udeleženec. Skupina je bila sicer raznolika po starosti (med 28 in 52 let) in po statusu (sodelovali so tako brezposelni kot tudi redno zaposleni in samostojni podjetniki). Prepletali smo veščine pletarstva pa tudi medsebojne vezi, kar je za obsoteljsko okolje, ki se spopada z mnogimi družbenimi problemi (staranje prebivalstva, brezposelnost...) toliko večjega pomena, saj razen študijskih krožkov v Bistrici ob Sotli in Rogaški Slatini skorajda ni ponudbe brezplačnega izobraževanja odraslih. Prav zato smo študijski krožek poimenovali Preplet.

Emilija Sterlek (emilija.sterlek@gmail.com), Bistrica ob Sotli

Šestdeset študentov in visokošolskih učiteljev obiskalo ljubljansko UTŽO

Kaj stori UTŽO za ruralno okolje? Se vaše delo povezuje z deprivilegiranimi družbenimi skupinami? Kakšna je vaša vloga v kulturi? Kako opredeljujete dejavno staranje v Sloveniji? Kakšna je vaša vloga pri oblikovanju politik? Kako se financirate? Ta in druga vprašanja je ob obisku UTŽO Ljubljana postavilo šestdeset študentov sociologije, zdravstvene nege, socialnega dela in njihovih učiteljev iz Belgije, Finske, Nizozemske, Poljske in Slovenije. Obisk je bil v izpeljan v Intenzivnem programu Erasmus in projektu PRO-ACTE, ki ga v Sloveniji koordinira Fakulteta za vede o zdravju Univerze na Primorskem.

Srečanje je potekalo ob prikazu delčka filma, ki ga je pripravil ACS, [*V tretjem gre rado – Učenje in ustvarjalnost v tretjem življenjskem obdobju*](#) (*Third Age Lucky - Learning and Creativity in the Third Age*). Poudarek v predstavitvi *Ane Krajnc* in *Dušane Findeisen* je bil na tem, kako deluje študijski krožek, kako si mentor in animator delita odgovornost za njegovo delovanje, kakšna je povezava z lokalnim okoljem.

Alijana Šantej (univerza-3@guest.arnes.si), Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani

Predstavitve najstarejšega socialnega naselja na svetu za člane študijskega krožka

Krožek *Družba v času in prostoru – raznolikost*, ki bogati naše znanje, deluje v okviru Much Akadema, Zavoda za izobraževanje in svetovanje, Ljubljana, pod mentorstvom *Andreje Simsič*. Za članice in člane študijskega krožka sem decembra 2013 pripravila predstavitev prvega socialnega naselja na svetu, Fuggerei.

Naselje vrstnih hiš je leta 1516 v Augsburgu (Nemčija) ustanovil Jakob Fugger (1459–1525). Izhajal je iz premožne trgovske družine, ki se je ukvarjala s preprodajo blaga. Jakob Fugger (na fotografiji), ki se ga je prijelo ime Jakob Fugger der Reiche (Jakob Fugger bogati), je družinski posel razširil na trgovanje s plemenitimi kovinami in finančnimi transakcijami. Del svojega premoženja je namenil izboljšanju življenja svojih najrevnejših sokrajanov. Tej ideji že skoraj več kot 500 let sledijo tudi njegovi potomci.

Udeleženci decembrske predstavitve so bili navdušeni, celo tako, da se je *mag. Ivanka Jaušovec* odločila za obisk naselja in je kasneje za zaključno prireditev našega krožka pripravila predavanje, podprto z bogatim slikovnim gradivom, ki ga je dopolnila tudi z mojimi posnetki. Prireditev, odprta tudi za javnost, je bila 31. marca 2014, v predavalnici podjetja Much, izobraževanje d.o.o.

Predstavitve najstarejšega socialnega naselja na svetu si lahko preberete v [daljšem članku](#).

Nataša Hafner Vojčić (natasa417@gmail.com), Študijski krožek *Družba v času in prostoru – raznolikost*

Uspešno izvedena delavnica Učenje za življenje

Zveza ljudskih univerz Slovenije (ZLUS) je v začetku aprila v Ljubljani izvedla delavnico z naslovom *Učenje za življenje*. Na

delavnici so udeleženci različnih držav EU izmenjavali izkušnje in eden na drugega prenašali znanja, spretnosti in primere dobrih praks s področja načrtovanja in izvedbe programov funkcionalne pismenosti za odrasle. Izvedba delavnice je bila omogočena s sredstvi Evropske unije (program Vseživljenjsko učenje, podprogram Grundtvig).

Udeleženci iz Češke, Grčije, Hrvaške, Italije, Madžarske in Slovenije so na delavnici pridobili znanja in spretnosti, ki jim bodo v programih pismenosti za odrasle omogočali zagotavljanje učnega procesa, ki bo osredinjen na udeleženca, povezovanje učnih vsebin z življenjem udeležencev in izvajanje izobraževanja v obliki učnih projektov.

ZLUS ja k sodelovanju pri izvedbi delavnice povabila ACS, v imenu katerega je *mag. Estera Možina* predstavila stanje na področju pismenosti odraslih in sistem usposabljanj odraslih v Sloveniji. *Mag. Gabi Ogulin Počrvina*, predstavnica RIC Novo mesto, je udeležencem predstavila pomen osredinjenosti učnega procesa na udeleženca, *Patricija Rejec* iz Posoškega razvojnega centra pa pomen povezovanja učnih vsebin z življenjem udeležencev. *Nataša Kristan* je predstavila način in pomen izobraževanja odraslih v obliki učnih projektov.

Udeleženci delavnice so obiskali dve organizaciji za izobraževanje odraslih: Javni zavod Cene Štupar – Center za izobraževanje Ljubljane in Center za kulturo in izobraževanje Trebnje (CIK Trebnje), kjer so jim predstavili svoje delo na področju opismenjevanja odraslih, v Trebnjem pa so si ogledali tudi razstavo likovnih samorastnikov, ki ustvarjajo pod okriljem CIK Trebnje. V Zavodu za prestajanje kazni Dob so udeležencem delavnice predstavili izobraževalni proces v zavodu.

Na [spletni strani ZLUSa](#) si lahko ogledate tudi gradiva, ki so bila predstavljena udeležencem delavnice oziroma so jih v okviru delavnice pripravili udeleženci.

Mag. Igor Kotnik (igor.kotnik@zlus.si), ZLUS

'Delni študij' – še huje kot 'izredni'

Na MIZŠ je bila 15. aprila novinarska konferenca, na kateri so javnosti predstavili spremenjeni predlog novega Zakona o visokem šolstvu – ZViS-1 (v nadaljevanju: Predlog). Sredi aprila smo v javnosti zaznali zlasti burno in protestniško reagiranje študentov, katerega poglobljen namen je zavrnitev predlaganih določb glede šolnin in komercializacije visokega šolstva. So pa v Predlogu tudi nekatera druga vprašanja, ki si zaslužijo našo pozornost in ustreznejše rešitve, kot jih ponuja predlagatelj. Eno takšnih je vpeljava izrazov 'polni' in 'delni' študij.

V komentarju k 119. členu predlagatelj pojasnjuje, da je pri poimenovanju izraza 'delni študij' izhajal iz angleškega izraza 'part-time' študij kot alternative 'full-time' študiju. Res je sicer, da se je s tem izognil dozadajšnjemu neustreznemu izrazu 'izredni študij' – tega zlasti andragogi in izobraževalci odraslih že ves čas kritiziramo, ker je slabšalen v primerjavi z izrazom 'redni' študij – vendar je prevod povsem neustrezen. Predlagatelj razlaga: »Polni in delni študij se razlikujeta zgolj v *hitrosti* študija, merjeni v kreditnih točkah po ECTS (sistem točkovanja, op. Z.J.), in nikoli v zmanjšanem obsegu izvedenih predavanj, seminarjev in vaj (kar se sedaj v realnosti dogaja – na račun študentov oz. kakovosti študijskih rezultatov)«. Predlog tako

določa, da morajo vsi dobiti enako 'dozo' (obseg obravnavanja, pretežno seveda poučevanja), le da se odraslim podaljša (ne pa zmanjša) čas izobraževanja, da lahko dosežejo enako število kreditnih točk kot mladi in tako ustrezajo zahtevam študijskega programa. Študij odraslih torej ni delen v smislu 'part-time' (del časa), temveč je v resnici poln (full-time), le da je časovno bolj raztegnjen. Tako pojmovan izraz 'delni študij' sploh ne pove tega, kar določa Predlog. Še več, ne pove ničesar, saj ne določa, v čem je študij 'delen' v primerjavi s polnim. In je enako, če ne še bolj slabšalen, kot izraz 'izreden – pove, da je študij nepopoln. Tako pojmovan 'delni študij' je v popolnem nasprotju z andragoškim pristopom k izobraževanju.

Vabimo vas, da si celotni članek preberete [tukaj](#).

Dr. Zoran Jelenc (zoran.jelenc@guest.arnes.si), Ljubljana

Člani žalske UTŽO učili šolarje joge, peke kruha, zeliščarstva, fotografiranja in tehnik slikanja

V letošnjem letu SUTŽO daje poseben poudarek medgeneracijskemu sodelovanju, kar v žalski Univerzi dejavno izvajamo. Najobsežnejši tovrsten projekt naše univerze je potekal v okviru *Eko dneva – dneva zdravja* na Osnovni šoli (OŠ) Žalec, kjer smo sodelovali tečajniki petih krožkov: fotografskega, zeliščarskega, likovnega, joge ter krožka krojenje in šivanje. Tečajniki Univerze smo skupaj z mentorji delali z otroki vse dopoldne: pekli smo domači kruh, prašičke iz testa, izdelali smo tudi čudovit, dišeč in okusen cvet sončnice. Pogovarjali smo se z otroki o zeliščih in ugotovili, da otroci že kar veliko vedo. Otroci so se poskusili v izdelavi velikonočnih piščančkov in jajc iz blaga, opazovali so različne tehnike risanja in slikanja. S premišljeno izbranimi otroškimi položaji iz joge pa smo razgibali telo in se na koncu tudi umirili ob poslušanju tibetanskih skled in zvončkov.

Opazovalci in dejavni udeleženci dneva zdravja smo bili navdušeni. Tečajniki in njihovi mentorji smo delali odlično in z žarom, ki je danes velikokrat že kar redek. In delali smo prostovoljno. Tako smo en del obsežnega projekta medgeneracijskega sodelovanja z vrtcem in šolami, predvidenega za letošnje šolsko leto, uspešno zaključili.

Podobnih projektov se sicer v manjšem obsegu lotevamo tudi med letom, tako smo v januarju za otroke nižjih razredov OŠ Šempeter organizirali dvakrat po dve šolski uri igrivih vaj joge, v marcu pa smo vadili tudi z otroki dveh skupin vrtca v Žalcu.

Andreja C. Šteiner (steiner.andreja@gmail.com), Šempeter v Savinjski dolini

Skupaj smo zasnovali čezmejni zemljevid tematskih poti na območju Brd, Kanala, Nove Gorice in Gorice

Čezmejni študijski krožek *V objemu gričev / Abbracciati dalle colline* je potekal pod okriljem Ljudske univerze Nova Gorica (LUNG) in Enfap FVG v sklopu čezmejnega projekta med Slovenijo in Italijo [Study Circles](#).

V krožku je prostovoljno sodelovalo 15 udeležencev iz Slovenije in Italije, srečanja pa so se odvila na različnih lokacijah med januarjem in aprilom 2014. V okviru posameznih srečanj čezmejnega študijskega krožka so se udeleženci povezali ter izmenjali in pridobili izkušnje in znanja. Učenje je potekalo nehierarhično in se je zaključilo z izvedbo akcijskega cilja, katerega namen je predstaviti aktivnosti skupine širši javnosti.

Z veseljem vam predstavljamo [V objemu gričev, Čezmejni zemljevid tematskih poti na območju Brd, Kanala, Nove Gorice in Gorice](#), s katerim želijo krožkarji predstaviti in promovirati enoten turistični prostor z njegovim naravnim in kulturno-zgodovinskim bogastvom. Predlagane poti so tematsko obarvane, da se približajo željam turista ter mu olajšajo izbiro. Poti vodijo po krajih, cestah in stezah tako v Sloveniji kot v Italiji. Na takšen način so udeleženci želeli sporočiti turistu in javnosti nasploh, da obmejni prostor, ki ga občutijo kot **enotnega**, potrebuje **skupno promocijo**. Verjamejo, da bo izdelek v veliko pomoč in korist tako obiskovalcem kot tudi ponudnikom turističnih storitev.

Mateja Pelikan (mateja.pelikan@gmail.com), Nova Gorica

Posvet Ljubljana, urbani prostor in aspiracije starejših

Univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani je organizirala posvet z naslovom *Ljubljana, urbani prostor in aspiracije starejših meščanov* ([program](#)). Na posvetu (foto: Janez Platiše), ki je bil 23. aprila 2014 v prostorih Univerze, so sodelovali predstavniki različnih ustanov, med drugimi tudi direktor ACS, mag. Andrej Sotošek, mentorji posameznih študijskih krožkov in prof. Janez Koželj, podžupan Ljubljane.

Nekaj poudarkov s posveta:

- Ljubljana je po rasti turizma na tretjem mestu v Evropi – za Berlinom in Stockholmom. Mestne oblasti so se odločile, da uredijo predvsem staro mestno jedro in mestni promet.
- V pripravi je nakup majhnega avtobusa, prednost naj bi dobili pešci pred kolesarji, kolesarji pred avtomobili itd.
- Srečevanje z oblikovalci prostora in prostorske politike bo moralo biti pogostnejše, kajti zavedanje o tem, da obstaja vrsta različnih skupin starejših, starih več kot 45 let, s svojimi značilnimi potrebami, se zdi slabše, kot bi si želeli.
- Zdi se, da so starejši v zavesti odločevalcev pravzaprav le šibki starejši uporabniki mesta.

Pripravo in izpeljavo posveta je delno finančno podprla Mestna občina Ljubljana.

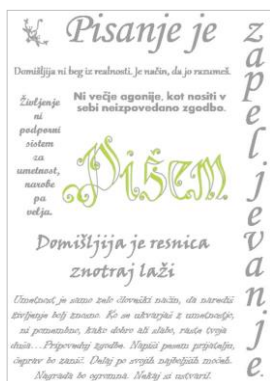
Dušana Findeisen (dušana.findeisen@guest.arnes.si), Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

Plod delavnic ustvarjalnega pisanja je publikacija *Pišem*

Delavnice ustvarjalnega pisanja smo ponudili v okviru programov UTŽO. V skupini je bilo pet udeleženk, ki so z zanimanjem in veseljem sprejele nove napotke za pisanje. Mentorica, ga. Mari Žniraršič, jih je posredovala po knjigi *Stephena Kinga Writing*, besedila za vaje pa smo črpali iz *Vaj za razvijanje sposobnosti kreativnega pisanja dr. Mileve Blažič*.

Srečevale smo se vsak četrtek za dve šolski uri na osnovni šoli Ivana Cankarja. Delo je potekalo tako, da smo v šoli naredile nekaj kratkih pisnih vaj in včasih tudi prebrale katerega od spisov ali pesmi, sicer pa smo si izdelke in predloge za izboljšave izmenjevale kar po elektronski pošti. Vse smo vztrajne bralke in obiskovalke kulturnih prireditev, zato je beseda večkrat stekla tudi o tem.

Veliko presenečenje je bil nasvet *Marka Twaina*, ki ga je v svoji knjigi povzel *King*, da se je treba izogibati pridevnikom in prislovom, saj je osebe bolje predstaviti z dejanji in v dialogu.

Ugotovile smo, da se pesem zlahka napiše, če imamo zanjo ustrezno obliko, v katero napolnimo vsebino. S pisanjem, tako kot z drugimi oblikami umetnosti, se avtor razkriva, ne glede na to, o čem piše. Avtorice so izpovedale svojo nostalgijo, željo po ubeseditvi doživetij in spoznanj ter vsega, kar je lepega v naravi in medsebojnih odnosih.

V okviru tečaja kreativnega pisanja v šolskem letu 2013/2014 je nastala knjižica *Pišem*, ki zajema izbor pesmi in spisov petih avtoric (Irene Drač, Kristine Hribar, Dragice Močnik, Jožice Novak in Ljube Štrovs). Udeleženke in mentorica smo hvaležne Društvu U3, UTŽO – Zasavske regije, ki je izdajo omogočilo, in vsem, ki so s svojim strokovnim delom pripomogli, da je drobna knjižica oblikovno in jezikovno lep izdelek. Zahvaljujemo se Severini Šprogar, Žigi Piklu in Joži Klopčič.

Mari Žniraršič, Trbovlje

Končano usposabljanje mentorjev specialistov

Slovenska UTŽO je v izobraževalnih ciklih (nazadnje še v aprilu in maju) izobrazila 160 mentorjev. Tisti, ki so se udeležili vseh 80 ur izobraževanja, so prejeli zaključna specialistična spričevala.

Ana Krajnc, Dušana Findeisen, Miran Erič in udeleženci so se na zadnjih dveh izobraževalnih srečanjih v Kranju poglobili v vprašanje mentoriranja. Mentoriranje tj. poučevanje, svetovanje, spremljanje, prijateljevanje, spodbujanje, informiranje itd. obsega prenos in podajanje znanja o tem, kako je znanje uporabljivo, in znanja o odnosih. Kako mentoriranje poteka, je odvisno od udeležencev, pa tudi od konteksta. Mentoriranje v medgeneracijskem centru je nekaj drugega kot v tovarni, ki se vključuje v globalne tokove, ali v formalni izobraževalni ustanovi. Z drugačnim načinom proizvodnje se pojavljajo tudi drugačne oblike učenja. Te so danes individualnejše kot še nedavno.

Dušana Findeisen (dušana.findeisen@guest.arnes.si), Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

O projektu Prostovoljno delo starejših

Dvoletni projekt *Prostovoljno delo starejših (Medgeneracijski mostovi – prostovoljstvo nas povezuje)*, namenjen spodbujanju in omogočanju medgeneracijskega in medkulturnega povezovanja s prostovoljnim delom starejših, je povezal Razvojno izobraževalni center Novo mesto (RIC Novo mesto) in poljsko ustanovo [Bytomski Ośrodek Edukacji](#) (BOE) iz mesta Bytom.

Projekt Grundtvig – prostovoljno delo starejših je financiran v okviru programa Vseživljenjsko učenje (podprogram Grundtvig).

RAZVOJNO
IZOBRAŽEVALNI
CENTER NOVO MESTO

Spomladi 2013 smo v Novem mestu tri tedne gostili štiri starejše odrasle (nad 50 let) s Poljske. Sodelovali so v programih *RIC Novo mesto za mlade in starejše*. Predstavljali smo jim svojo deželo v številnih delavnicah z etnološko (kulinarika), geografsko in zgodovinsko vsebino. Program je bil obogaten tudi z medkulturnim večerom, na katerem so slovenski in poljski prostovoljci predstavili poezijo obeh narodov v slovenskem, poljskem, angleškem in ruskem jeziku. Da so jim dnevi v Sloveniji minili v razgibanem in prijetnem vzdušju, so ves čas skrbeli tudi člani študijskega krožka *S prostovoljstvom na pot*. Slovenijo in Dolenjsko so jim predstavili v video zapisu, ki je objavljen na YouTubeu:

- [Predstavitev Slovenije](#), pri nastajanju katerega smo se povezali tudi s poljsko ambasado,
- tri tedne druženja, ki bodo vsem ostali v lepem spominu, so zabeležili tudi s fotografijami in posnetki z naslovom [Reportažni film o mobilnosti poljskih prostovoljcev](#).

V maju 2014 so se štirje člani UTŽO, ki deluje pri RIC Novo mesto, prav tako za tri tedne odpravili na prostovoljno delo na univerzo za tretje življenjsko obdobje k poljskemu partnerju, kjer so izmenjali znanja in spretnosti iz zakladnice slovenske in še posebej dolenjske dediščine. Reportažni zapis o mobilnosti

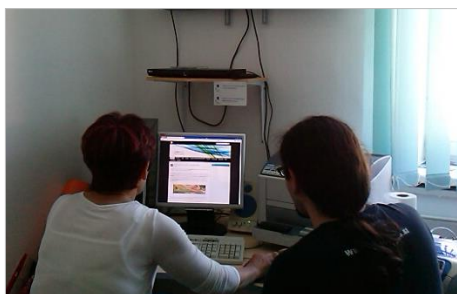
slovenskih upokojencev na Poljskem in e-knjižica receptov v slovenskem, poljskem in angleškem jeziku bo v kratkem na ogled na [spletni strani](#).

Dvoletni projekt se julija 2014 zaključuje. Trajnega sodelovanja s poljskim partnerjem se nadejamo tudi v prihodnje.

Mag. Gabi Ogulin Počrvina (gabi.ogulin.pocrvina@ric-nm.si), RIC Novo mesto

Znaš, nauči drugega – medgeneracijsko učenje v parih

Računalniške spretnosti so med slovenskimi upokojenci za polovico manjše kot med tistimi v drugih državah članicah EU. Kar 80 odstotkov starejših od 65 let ni nikoli uporabljalo računalnika, 90 odstotkov nikoli interneta. Da bi upokojencem približali rabo računalnika, so pri SUTŽO v sodelovanju s podjetjem S&T Slovenija pred dvema letoma začeli projekt *Znaš, nauči drugega – medgeneracijsko učenje v parih*.

Letos smo program **Znaš, nauči drugega** poskusno izvajali tudi na Društvu U3, UTŽO Zasavska regija. Zanimanje za delavnico nas je presenetilo, saj smo prejeli 16 prijav v roku 7 dni od objave za izvajanje programa.

Vprašanja udeležencev so bila zelo različna: kako označimo dokumente in jih kopiramo, oblikujemo nove mape in podmape, prilagajamo pogled dokumentov, prenašamo slike s fotoaparata ali telefona na trdi ali prenosni disk, kakšna je razlika med 'tlačenko' in 'natlačenko', kako shranjujemo slike iz interneta, brišemo sporočila, ustvarjamo skupine kontaktov in skrijemo prejemnike elektronske pošte, kako obvladamo Word, Excell, PowerPoint, Youtube, FaceBook, Skype, Garmin in še in še in še.

Želja po učenju računalništva je velika in večina udeležencev potoži: *»Bila sem že na tečaju računalništva. V skupini nas je bilo deset, tudi več, vendar nisem uspela slediti vsem navodilom predavatelja. Ko sem prišla domov, pa je na mojem računalniku izgledalo drugače!«*

Tokrat je bilo drugače: vsak je prijel miško in sam pokusil, kako se stvari streže. Po koncu učne ure pa je z zapiski v roki odšel domov, preizkušat novo znanje.

Žiga Pikl, Trbovlje

Ljudska univerza Krško obeležila 55-letnico

V torek, 27. maja 2014, se je v Kulturnem domu Krško odvijala posebna slovesnost, ki jo je ob svoji **55-letnici pripravila Ljudska univerza Krško** (LU Krško). Ob tej priložnosti so izdali zbornik *Na poti do 55. obletnice* in vanj zajeli dogajanje minulih petih let ter tako nadgradili zbornik, ki je izšel ob okroglem jubileju in so ga poimenovali Učimo se za življenje. Direktorica *Nataša Kršak* je zbrane med nagovorom popeljala skozi pestro dogajanje in predstavila izobraževalne aktivnosti, ki so v minulih letih še posebej zaznamovale Ljudsko univerzo.

Zazrla se je tudi v prihodnost, ko je dejala, da se njihova izobraževalna pot nadaljuje in že snujejo nove projekte: »Naša vizija, poslanstvo in vrednote, ki so podprte z bogato tradicijo, nam vedno znova dajejo veter v jadra za nove izobraževalne programe in pestre izobraževalne ponudbe.« Kršakova se je obenem zahvalila vsem, ki so prispevali svoj delež sodelovanja, kamor sodijo tudi udeleženci, ki se jih je v različnih smereh izobraževanja od leta 2010 zvrstilo 41.426.

Nekaj misli je podala tudi krška podžupanja *Ana Nuša Somrak*. Zbrani na slovesnosti pa so lahko popotovali skozi minuli čas s projekcijo in podrobnejšo predstavitev projektov in programov, ki so jih z občutkom podajale *Nataša Kršak*, *Monika Novšak* in *Anja Brilej Bohorč*. Za dolgoletno in uspešno sodelovanje so bile podeljene tudi **zahvale zunanjim mentorjem in učiteljem**, kulturni program pa je pod vodstvom *Branke Žičkar* oblikovala glasbena zasedba mladih glasbenikov iz Glasbene šole Krško. V avli doma so člani različnih krožkov pripravili priložnostno razstavo. Kot se pa za takšen dogodek spodobi, so ob pogostitvi razrezali tudi torto (na fotografiji poleg vseh treh redno zaposlenih na LU Krško je torto pomagala razrezati tudi krška podžupanja), zato se je nadaljevalo prijetno druženje nasmejanih in dobro razpoloženih udeležencev prireditve.

Marija Kalčič Hrvatina (redakcija@posavje.info), Zavod NEVIODUNUM

Zaključili smo projekt *Z menoj po mojem mestu*

Arhitektka *Meta Kutin* je urednica nove publikacije UTŽO, ki je plod njenega raziskovalnega dela in dela njenih starejših študentov, vključenih v evropski projekt *Z menoj po mojem mestu* ([Personal Town Tours](#)). Projekt Grundtvig – učno partnerstvo, ki ga je denarno podprla EK, se je nedavno končal v Ljubljani z [zaključnim srečanjem](#) 70-tih predstavnikov evropskih držav.

Delo *Z menoj po mojem mestu* združuje pogled arhitekta na naše mesto z osebnimi zgodbami in spomini starejših študentov. Pred našimi očmi oživijo tri tematske poti:

- Kultura prebivanja na robu Barja,
- Srečevanja – med kulturo in prijatelji,
- Po sledi ljubljanske ledenke.

Fotografije sta prispevali *Meta Kutin* in študentka UTŽO *Vida Pobegajlo Bogataj*, avtorica spremljajoče razstave o Ljubljani, ki si jo je moč ogledati na Poljanski 6 v Ljubljani.

Marsikaj izvemo iz te knjižice, ki nas opozarja na spomenike kulturne dediščine, njihovo nastajanje in funkcijo, pa tudi na drobne detajle, ki jih navadno spregledamo. A prava podoba mesta se kaže v zgodbah, ki se plejejo med spomeniki kulturne dediščine in prebivalci mesta, kajti mesto poznamo, ko vemo, kako ljudje čutijo, »kako ljudje v mestu delajo, ljubijo in umrejo (*Albert Camus*)«, so zapisali v knjižici.

Veliko je vodnikov po Ljubljani, a ta je po mojem vedenju prvi, ki združuje opis mesta z doživljanjem njegovih meščanov. Navdih so avtorji našli tudi v projektu Radia Študent *Moje ulice* in etnografskih kvalitativnih raziskavah.

Vabim vas, da preberete tudi [daljšo različico članka](#).

Dušana Findeisen (dusana.findeisen@guest.arnes.si), Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje

NE PREZRITE

Zaključen je rok za Ključni ukrep 2 – KA2

Uspešno je bil zaključen tudi drugi rok v okviru novega programa Erasmus+, in sicer smo v okviru projekta [Ključni ukrep 2 \(KA2\) – Strateška partnerstva](#) prejeli skupno 163 vlog, od tega 30 vlog za partnerstva s področja izobraževanja odraslih. Med 34 prispelimi večsektorskimi vlogami, je izobraževanje odraslih kot prednostno področje izbralo devet projektov.

Vloge so že tehnično pregledane in jih trenutno ocenjujejo zunanji eksperti. Rezultati prijav bodo znani predvidoma v začetku poletja.

Vse aktualne novice v zvezi s programom Erasmus+ najdete na slovenski spletni strani programa: <http://www.erasmusplus.si>.

Urša Bajželj (ursa.bajzelj@cmeplus.si), CMEPIUS

Potrjen je program Evropa za državljane za obdobje 2014–2020

Svet EU je 14. aprila 2014 soglasno sprejel [uredbo o uvedbi programu »Evropa za državljane« za obdobje 2014–2020](#). Program sestavljata dva sklopa, in sicer:

- Evropski zgodovinski spomin,
- Demokratično delovanje in državljanska udeležba.

Po sprejetju programa Evropa za državljane 2014–2020 (EZD) je bil novi vodnik po navedenem programu objavljen v 23 delovnih jezikih EU ([spletna stran EZD](#)).

Prvi rok za predložitev predlogov projektov za leto 2014 je bil 4. junija 2014 za projekte za evropski zgodovinski spomin (sklop 1) ter projekte partnerstva med mesti in mreže mest (sklop 2).

Naslednji rok bo 1. september 2014 za projekte partnerstva med mesti, mreže mest in civilne družbe.

Izbor projektov za sofinanciranje v okviru programa in podpis dogovora o dodelitvi sredstev bo sledil v začetku poletja.

Več informacij o programu EZD najdete na [spletni strani CMEPIUSa](#), ki je od januarja 2014 nova kontaktna točka programa za potencialne prijavitelje iz Slovenije) ter na [spletnih straneh Izvajalske agencije](#) in tudi [strane EK](#).

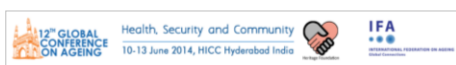
Vir: <https://eacea.ec.europa.eu/sites/eacea-site/files/sl-news-efc.pdf>

Urša Bajželj (ursa.bajzelj@cmeplus.si), CMEPIUS

POSVETI, KONFERENCE

12th International Federation on Ageing Global Conference (12. svetovna konferenca Mednarodne federacije o staranju)

Hyderabad, Indija, 10. do 13. junij 2014

Mednarodna federacija o staranju (International Federation on Ageing – IFA) je mednarodna nevladna organizacija, katere člani prihajajo iz nevladnih organizacij, podjetniškega sektorja in akademskega sveta 73 držav.

Več o svetovni konferenci, katere tema je Zdravje, varnost in skupnost (Health, Security & Community), si lahko preberete [tukaj](#).

ATEE Annual Conference 2014: Transitions in Teacher Education and Professional Identities (Letna konferenca združenja ATEE v letu 2014: Prehodi v izobraževanju učiteljev in profesionalne identitete)

Braga, Portugalska, 25. do 27. avgust 2014

Konferenco prireja Evropsko združenje za izobraževanje učiteljev (Association for Teacher Education in Europe – ATEE), gosti pa jo Univerza Minho iz Brage.

Letna konferenca je namenjena spodbujanju razprave o razvoju profesionalne identitete bodočih učiteljev, izobraževanju učiteljev za poklicne prehode in izzive poučevanja v 21. stoletju, izobraževalnih posledicah strateškega okvira Izobraževanje in usposabljanje 2020, identiteti učitelja v vseh življenjskih obdobjih, spopadanju učiteljev s poklicnimi prehodi in drugimi podobnimi temami, ki so povezane z naslovno temo.

Za vse informacije obiščite [spletno stran konference](#).

ICDE International Conference 2014: Connecting the World through Open, Distance and e-Learning

(Mednarodna konferenca ICDE 2014: Povezovanje sveta s pomočjo odprtega učenja, učenja na daljavo in e-učenja)

Moskva, Rusija, 25. in 26. september 2014

Razvoj tehnologije je bistveno spremenil glavne značilnosti in celo filozofijo izobraževanja. Učenje na daljavo in e-učenje sta postala del vsakdanjega življenja in prodirata v 'običajne' izobraževalne ustanove. Konferenca Mednarodnega sveta za odprto izobraževanje in študij na daljavo (International Council for Open and Distance Education – ICDE) je namenjena temi povezovanja sveta s pomočjo odprtega učenja, učenja na daljavo in e-učenja.

Več informacij je objavljenih na [konferenčni spletni strani](#), vabimo pa vas tudi, da si ogledate zgibanko ([flyer](#)).

KNJIŽNICA ACS

BIRMAN Forjanič, Zdenka

Kakovost in izobraževanje - izvajanje programov andragoškega spopolnjevanja [Elektronski vir] : analiza zadovoljstva udeležencev z usposabljanjem v letu 2012 / [Zdenka Birman Forjanič in Špela Lenič]. - El. knjiga. - Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2011. - Način dostopa (URL): <http://izobrazevanje.acs.si/dokumenti/KNJIZNA%20POLICA/RAZVOJNE%20IN%20RAZISKOVALNE%20STUDIJE%2C%20ANALIZE/Evalvacije%2C%20analize%20zadovoljstva/ANALIZA%20MAJ%202012.pdf>

BRENNK, Erika

Pregled ponudbe izobraževanja odraslih v Sloveniji 2013/2014 : zaključno poročilo / [Erika Brenk]. - Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2014. - 37 str. : graf. prikazi, preglednice ; 30 cm. - Dostopno tudi na: http://pregled.acs.si/dokumenti/porocila/Ponudba_IO_2013_porocilo.pdf

DROFENIK, Olga

Uveljavljanje pravičnosti v izobraževanju odraslih v vseh politikah [Elektronski vir] / nosilka naloge Olga Drofenik. - El. knjiga. - Ljubljana : Andragoško društvo Slovenije : Andragoški center Slovenije, 2013. - Način dostopa (URL): http://arhiv.acs.si/porocila/Uveljavljanje_pravicnosti_v_izobrazevanju_odraslih_v_vseh_politikah.pdf

EKSPERTNA zunanja evalvacija izobraževanja odraslih / Tanja Možina ... [et al.] ; [urednica Alenka Jurič Rajh ; fotografije arhiv ACS]. - Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2013. - 50 str. : ilustr. ; 30 cm. - Način dostopa (URL): <http://kakovost.acs.si/doc/N-1032-1.pdf>

FORMALNO izobraževanje odraslih v Sloveniji : odrasli v srednješolskem izobraževanju - položaj, kakovost, bodočnost / Peter Beltram ... [et al.]. - Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2013 [i. e.] 2014 ([Ljubljana] : Birografika Bori). - 210 str. : graf. prikazi, tabele ; 24 cm. - (Zbirka Študije in raziskave / Andragoški center Slovenije ; 17) . - Način dostopa (URL): http://arhiv.acs.si/publikacije/Formalno_izobrazevanje_odraslih_v_Sloveniji.pdf

JAVRH, Petra

Sporazumevanje v maternem jeziku [Videoposnetek] / avtorica Petra Javrh ; kamera Branco Gabrovac ; glasba različni avtorji ; izbor glasbe Manuel Kuran. - Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2013. - 1 video DVD (ca 36 min) : barve, zvok ; 12 cm. - (Zbirka Na poti do življenjske uspešnosti : didaktično učno gradivo za odrasle). - Dostopno na: <http://www.youtube.com/watch?v=puPjtyW510Q>

JAVRH, Petra

Temeljne zmožnosti odraslih. Samoiniciativnost in podjetnost [Videoposnetek] / avtorica Petra Javrh ; kamera Branco Gabrovac, Dalibor Tosić ; glasba različni avtorji ; izbor glasbe Manuel Kuran. - Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2013. - 1 video DVD (ca 29 min) : barve, zvok ; 12 cm. - (Zbirka Na poti do življenjske uspešnosti : didaktično učno gradivo za odrasle). - Dostopno na: <http://mm.acs.si/pismenost/2013/index.php?nid=300&id=21>

JAVRH, Petra

Temeljne zmožnosti odraslih. Učenje učenja [Videoposnetek] / avtorica Petra Javrh ; režija Petra Javrh, Jure Plešec ; kamera, montaža, foto Jure Plešec ; glasba David Löhstana ... [et al.] ; izbor glasbe Manuel Kuran. - Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2013. - 1 video DVD : barve, zvok ; 12 cm. - (Zbirka Na poti do življenjske uspešnosti : didaktično učno gradivo za odrasle). - Dostopno tudi na: <http://mm.acs.si/pismenost/2012/index.php?nid=200&id=20>

KAZALNIKI kakovosti izobraževanja odraslih / Tanja Možina ... [et al.] ; [uredili Tanja Možina, Sonja Klemenčič]. - Ljubljana : Andragoški center Slovenije, 2013 ([Ljubljana] : Birografika Bori). - 408 str. : ilustr. ; 27 cm. - Način dostopa (URL): <http://kakovost.acs.si/doc/N-1028-1.pdf>

Knjižnica ACS bo do **15. julija** odprta po prilagojenem urniku, in sicer v:

- sredo od 10. do 12. ure ter
- četrtek od 14. do 16. ure.

V drugi polovici julija in avgusta je knjižnica **zaprta**.

Rezervacija in podaljšanje izposoje sta mogoča po mailu in telefonu med uradnimi urami (E: knjiznica@acs.si, T: 01 5842 575).

Fond knjižnice je uvrščen v COBISS/OPAC kooperativni online bibliografski sistem.

UPORABLJENE KRATICE

ACS – Andragoški center Slovenije
ADEES – e-glasilo Andragoškega društva Slovenije
ADS – Andragoško društvo Slovenije
ATEE – Association for Teacher Education in Europe (Evropsko združenje za izobraževanje učiteljev)
BOE – Bytomski Ośrodek Edukacji (poljska izobraževalna ustanova)
CIK Trebnje – Center za izobraževanje in kulturo Trebnje
CINAGE – European cinema for Active Ageing (projekt o dejavnem staranju v evropskem filmu)
CMEPIUS – Center Republike Slovenije za mobilnost in evropske programe izobraževanja in usposabljanja
DANET – Danube-Networkers – Neighbours at Work (Podonavski sosedje na delu)
dvv international – Nemške zveze ljudskih univerz (Institut für internationale Zusammenarbeit des Deutschen Volkshochschul-Verbandes)
EAEA – European Association for the Education of Adults (Evropsko združenje za izobraževanje odraslih)
EBSN – European Basic Skills Network (Evropske mreže za razvoj temeljnih spretnosti)
ECVET – Evropskega sistema kreditnih točk v poklicnem izobraževanju in usposabljanju (The European Credit system for Vocational Education and Training)
EK – Evropska komisija
ELLI – The ELLI Index Europe 2010. ELLI European Lifelong Learning Indicators. Making Lifelong Learning Tangible (Evropski kazalniki vseživljenjskega učenja)
EPALE – Electronic Platform for Adult Learning in Europe (elektronska platforma za izobraževanje odraslih v Evropi)
EPC – Evropski potrošniški center
EPUO – Evropskega programa za učenje odraslih
EQF – European Qualifications Framework (Evropskega ogrodja kvalifikacij)
Erasmus+ – EU programme for education, training, youth and sport (program EU za izobraževanje, usposabljanje, mlade in šport)
ESS – Evropski socialni sklad
ESREA – European Society for Research on the Education of Adults (Evropskega združenja raziskovalcev izobraževanja odraslih)
ET 2020 – Education and Training 2020 (Izobraževanje in usposabljanje 2020)
ETS – Educational and Testing Service (Urad za testiranje v izobraževanju)
EU – Evropska unija
EUR-Lex – Uradni list Evropske unije
EZD – Evropa za državljane
FF – Filozofska fakulteta
ForAge – ime mreže mrež na področju izobraževanja starejših odraslih
GNLC – Global Network of Learning Cities (Globalne mreže učečih se mest)
GSŠRM – Gimnazijo in srednja šola Rudolfa Maistra Kamnik
IAEVG – International Association for Educational and Vocational Guidance (Mednarodno združenje za poklicno svetovanje)
ICAE – International Council for Adult Education (Mednarodni svet za izobraževanje odraslih)
ICDE – International Council for Open and Distance Education (Mednarodni svet za odprto izobraževanje in učenje na daljavo)
IFA – International Federation on Ageing (Mednarodna federacija o staranju)
IJS – Institut Jožef Stefan
IKT – informacijsko-komunikacijska tehnologija (Information and communications technology – ICT)
InfoNet – Evropski InfoNet o izobraževanju odraslih III (European InfoNet Adult Education III)
IO – izobraževanje odraslih

K4A – knowledge for all
 KA 1 – Ključni ukrep 1: Učne mobilnosti posameznikov
 KA 2 – Ključni ukrep 2: Strateška partnerstva
 KTRC Radeče – Kulturno turistični rekreacijski center Radeče
 KYL – Know your Lifestyle – Introducing Sustainable Consumption in 2nd Chance Education (projekt Spoznaj svoj življenjski slog)
 LLE – revija Lifelong Learning in Europe (Vseživljenjsko učenje v Evropi)
 LU – Ljudska univerza
 LUNG – Ljudska univerza Nova Gorica
 MIZŠ – Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
 MOCIS – Javni zavod MOCIS, Center za izobraževanje odraslih Slovenj Gradec
 NPK – Nacionalne poklicne kvalifikacije
 OCWC GLOBAL – Open Education for a Multicultural World (Odprto izobraževanje za multikulturni svet)
 OECD – Organisation for Economic Co-operation and Development (Organizaciji za gospodarsko sodelovanje in razvoj)
 OŠ – osnovna šola
 PIAAC – Programme for International Assessment of Adult Competences (Program za mednarodno ocenjevanje kompetenc odraslih)
 PISA – Programme for International Student Assessment (mednarodna raziskava o bralni, matematični in naravoslovni)
 POKI – projekt Ponudimo odraslim kakovostno izobraževanje
 PU – Parada učenja
 PUM – program Projektno učenje za mlajše odrasle
 RELA – The European Journal for Research on the Education and Learning of Adults (Evropska revija za raziskave o izobraževanju in učenju odraslih)
 RIC Novo mesto – Razvojno izobraževalni center Novo mesto
 SURS – Statistični urad Republike Slovenije
 SUTŽO – Slovenskih univerz za tretje življenjsko obdobje
 ŠCRM – Šolski center Rudolfa Maistra Kamnik
 ŠK – študijski krožek
 TIMMS – Trends in International Mathematics and Science Study (Mednarodna raziskava trendov znanja matematike in naravoslovja)
 TVU – Teden vseživljenjskega učenja
 Unesco – United Nations Educational, Scientific and Cultural Organisation (Organizacija Združenih narodov za izobraževanje, znanost in kulturo)
 UIL – Unescov inštitut za vseživljenjsko učenje (Unesco Institute for Lifelong Learning)
 UPI – LU Žalec – UPI – Ljudska univerza Žalec
 UTŽO – Univerza za tretje življenjsko obdobje
 WG AL – Working Group on Adult Learning (Delovna skupina za učenje odraslih)
 WG HE – Working Group on Modernisation of Higher Education (Delovna skupina za posodabljanje visokega šolstva)
 WG SP – Working Group on School Policy (Delovna skupina za urejanje šolske politike)
 WG TS – Working Group on Transversal Skills (Delovna skupina za prečne kompetence)
 WG VET – Working Group on Vocational Education and Training (Delovna skupina za poklicno izobraževanje in usposabljanja)
 ZLUS – Zveze ljudskih univerz Slovenije

